3 Eylül 1974
Yıl: 1, Sayı: 24
150 Kuruş
Her hafta Salı günü yayınlanır.

kitle

haftalık gazete

Sahibi: Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür: Orhan Doğançay / Yönetim yeri: Cağaloğlu, Molla Fenari sok. 23/3, İstanbul / Eskişehir: Köprübaşı - Tekiz sok. 2/8 / Abone şartları. Yıllık 50. Altı Aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım, Dizgi - Baskı Murat Matbaacılık / Baskı tarihi: 2.9.1974

Halka ters düşen sol, hakim güçlerin istediği "sol"dur

Geçtiğimiz hafta içinde en çok tartışılan konularından biri, Başbakan Ecevit'in ABD ve NATO konusundaki sözleri oldu. Başbakan'ın bir yabancı gazetecinin sorularına verdiği cevaplar gerçekten de ilgi çekiciydi. Kendisiyle görüşen muhabirin, Yunanistan'ın NATO'dan çekilmesi ile ilgili bir sorusuna verdiği cevapta, Ecevit, «Türkiye'nin, ittifakın Güney Doğu kanadında Yunanistan'dan boşalan yeri doldurmak için üzerine düşen her türlü görevi yerine getireceğini» bildiriyordu.

Ecevit ne yapsa (bir zamanlar İnönü için olduğu gibi) mutlaka bir hikmet arayan bilimsiz ilericiler ise, bu sözleri duymazlıktan gelmekle veya «canım geçici bir süre için ABD'ye politika yapıyor» demekle yetindiler, ABD emperyalizminin ve diğer emperyalist mihrakların yerli ortakları ise, başta tekelciler olmak üzere, el ovuşturdular ve bir zamandan beri sürdürdükleri Ecevit övgülerini yoğunlaştırdılar.

Oysa Ecevit'in sözleri, olaylar içinde günden güne finans kapitalin güdümüne daha fazla giren iktidarın politikasının kısa bir özetlemesinden ibaretti. Kıbrıs olaylarının ilk günlerinde kamuoyunun bilinçli ve tutarlı bir şekilde lanetlediği ABD emperyalizmi, kitlelerin büyük desteğini kazanmış bir «orta sol» lider tarafından, yeniden sevimli ve «dost» gösteriliyordu. Böylece ABD, bir taşla iki kuş vurmuş oluyor, Türkiye üzerindeki nüfuzunu güçlendirirken, bir yandan da kendini yeniden «dost» olarak yutturmak için «demokratik sol'u» kullanıyordu.

Gelişen olaylar, CHP içindeki sağ kanada ağırlık kazandırmıştı. Son derece nazik bir dış durum yanında, bütün tekziplere ve yürek ferahlatma çabalarına rağmen kaçınılmaz olan ekonomik bunalım, iktidarı yerli tekelci sermayenin artan nüfuzu altına girmeye ve bu doğrultuda yeni ekonomik ve siyasal kararlar almağa itmişti. Kıbrıs meselesinde de hükümet, başta CHP ve Ecevit olmak üzere dile getirilen ilk amaçlar ne olursa olsun sonunda finans kapitalin ve ABD emperyalizminin çıkarlarına son derece uygun bir yola girmiş bulunuyordu.

Bu ise ABD emperyalizminin arayıp da bulamadığı bir nimettir. Böylece, Ada'ya yapılan ilk müdahalenin, «Ada'nın, 15 Temmuz darbesinden önceki statükosuna getirilmesi» hedefi, müdahale gerçekleşir gerçekleşmez unutulunca veya unutturulunca, ABD emperyalizmi ile başlayan flört, sonuçta «ABD dostluğu ve NATO'dan boşalacak yeri Türkiye'nin doldurması» ile perçinlenmiştir.

Demokratik güçler yeni bir sınavın eşiğinde

Bütün dikkatler Kıbrıs olayına yönelmişken, gözlerimizi bu dış olayın yurt içindeki sonuçlarına çevirmenin, gerçekleri ve tehlikeleri görmenin zamanı gelmiştir.

Kıbrıs'a askeri müdahalenin kısa vadede iki sonucu olmuştur: Genel ekonomik bunalım kaçınılmaz hale gelmiş ve buna bağlı olarak büyük sermayenin nüfuzu artmış, finans kapitalin tırmanma politikası büyük ölçüde hedefine yaklaşmış, CHP'yi avucunun içine almaya başlamıştır. Öte yandan adeta Ecevit'in kişiliğinde temsil edilir hâle gelen, bir fetih ortamı, şovenizme vardırılan bir heyecan havası ve bir çeşit sarhoşluk içinde, CHP kamuoyunda büyük güç ve destek kazanmıştır.

Bu iki gelişme militarizmin güçlenmesinden ayrı düşünülemez. Ve yine bu gelişmeler sırasında, kitlelerin dikkatı bir dış meseleye döndürülerek iç sorunların gözden saklanması ve en önemlisi, sınıf meselesinin, sınıf ilişki ve çelişkilerinin, sınıf çıkarlarının geçici bir süre de olsa unutturulması imkânı iktidar tarafından sağlanmıştır.

Bütün bunlardan kimlerin kârlı çıktığı sorulacak olursa, verilecek cevap: yerli finans kapital, yani büyük sermaye çevreleri ve onun ağababası emperyalizmdir. Kitlelerin bütün geçici sarhoşluklarına rağmen somut kazançları,(!) birkaç liraya satın aldıkları renkli Kıbrıs ve miğferli Ecevit kartpostallarıyla, şehitlik veya gazilik ünvanları olmuştur.

Bütün bunlara rağmen, henüz olayların sonuçları tam anlamıyla yaşanmaya başlanmadığından; kitleler kaçınılmaz bir bunalımın yükünü henüz somut olarak hissetmediklerinden; ve daha da önemlisi, Kıbrıs müdahalesi henüz «zafer» anını yaşadığından ve kanayan, bir türlü kapanmayan, her kanamada Türkiye'den birşeyler götüren bir yara olacağının farkına kitlelerce henüz varılmadığından, bazı gelişmeleri ve kaçınılmaz tehlikeleri bugünden görüp kavrama imkânı azalmaktadır. Ne yazık ki, birçok yurtsever ve ilerici çevre de kamuoyunda yaygın olan aynı hava içindedir ve uyarılarımıza dahi tahammül edememektedir. Bunların bir kısmı, küçük burjuva ilericiliğinin başlıca özelliklerini bu olayda bütünüyle göstererek, Kıbrıs zaferi adına (sermaye çevrelerinin yaptığı gibi) işçi sınıfından ve emekçilerden kemerleri sıkmalarını, ekonomik ve sosyal hak taleplerini durdurmalarını, savaş ekonomisinin gereklerine uymalarını, kısaca sınıf çıkarlarının ve sermaye ile çıkar çelişkilerini unutmalarını istemektedirler. Bazıları ise CHP'yi, (özellikle de Ecevit'i) korumak için, adeta emperyalizmin Kıbrıs olaylarındaki dünyaca bilinen planlarını ve müdahalesini bile inkâr edecek, görmezlikten gelecek hale gelmişlerdir.

Bütün bunların sonu neye varır? Daha bugünden güçlenen şovenizm ve militarizm silahlarının yarın kimlere döneceği konusunda hiçbir zaman garanti verilemez. Ecevit CHP'sinin barışseverliği Kıbrıs savaşının garantisi nasıl olamamışsa Ecevit'in CHP'sinin demokratlığı ve liberalliği de yarınki muhtemel gelişmelerde Türkiye demokrasisinin yaşayıp güçlenmesinin teminatı değildir. İlericilerin bile, demokratik haklarını, işçilerin, emekçilerin taleplerinin, aslında sermayenin çıkarlarından başka birşey olmayan «milli çıkarlar» adına kısıtlanmasını istedikleri bir dönemde, gelecek günlerde yeniden yoğunlaşacak ve ön plana çıkacak olan sınıf çelişkileri ,emekçi kitleler lehine nasıl çözümlenebilir? Bunun ayrılmaz parçası olan demokratik mücadele nasıl yürütülebilir? «Örgütlenme imkânı nasıl gelişir? İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, siyasal talepleri ve mücadeleleri yoğunlaştığı anda, ipleri finans kapitalin, eline geçmiş bir iktidar, (güçlenen militarizm faktörünü de yedeğine aldığı düşünülürse), en azından dünkü kadar demokratik olabilir mi? Faşist teröre kaymaması, demokrasinin sınırlarını daraltmaması, ekonomik talepleri engellememesi nasıl mümkündür? Tarihte örneği yoktur bunun. Ve bilinen tek gerçek, modern sınıflı toplumlarda iki temel sınıf olan işçi sınıfı ve burjuva arasında «ârâf'ta» kalınamayacağı, birinden birini tercih etmeyenin, ortada kalayım, denge kurayım diyenin mutlaka burjuvazi kanadına yöneleceğidir. Dün denge kurmak isteyen CHP, bugün içindeki sağ unsurların da etkisiyle ve «halkçı» vaatlerine rağmen finans kapitale doğru hızlı adımlarla ilerlemektedir.

Şimdi görev, Türkiye'deki tüm demokratik, yurtsever güçlere ve özellikle de CHP içindeki halkçı, demokrat, ilerici, eğilime yani finans kapital kanadına karşı olan unsurlara düşüyor. Önümüzdeki günler gelişmelere gebedir. CHP içindeki demokratik, ilerici sol kanat, olaylar ve gelişmeler üzerinde heyecanlardan sıyrılmış olarak soğukkanlı bir şekilde düşünmelidir. Ağırlığını koymalı; Türkiye emekçi halkının çıkarları kadar Türkiye demokrasisi açısından da beliren tehlikelerin önlenmesi, emperyalizme ve yerli ortaklarına teslimiyet çizgisinin bir ölçüde geriletilmesi için mücadele vermelidir. Bu mücadelede tüm yurtsever, ilerici, devrimci, sosyalist güçleri, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri yanında bulacaktır.

Ve asıl demokratlaşma ise işçi sınıfının öz gücünün mücadelesi sayesinde gelişecektir. İlerici güçlerin güçlenmesi işçi sınıfının gücüyle doğru orantılıdır.

kitle

Adem Yavuz Emperyalizmin ve faşizmin kurbanıdır

Kıbrıs'da bir milli muhafız tarafından vurulup, Türkiye'de ölen Adem Yavuz bir halk çocuğuydu. Halkın bağrından, köyden, çıkıp gelmiş ve kendi sınıfına ihanet etmemiş bir yurtseverdi. Nihat Erim'in «tüylerini diken diken» eden «Köye Doğru» programının hazırlayıcılarındandı...

Yavuz'un ölümü de belli mihraklar tarafından kitleler içinde şovenizmi körüklemek, emekçi halkı, yine aynı kendisi gibi emperyalizmin ve faşizmin kurbanı bir başka halka düşman etmek için kullanıldı.

Adem Yavuz Kıbrıs'ta ölen binlerce emekçiden biridir. Ve hepsini vuran kurşunlar aynı namludan: emperyalizmin ve faşizmin namlusundan çıkmıştır.

KİTLE'nin Konya bürosu açıldı

KİTLE Gazetesinin yeni bir bürosu da Konya'da açılmıştır. Diğer KİTLE büroları gibi bölgedeki devrimci faaliyetleri ve önemli siyasi olayları KİTLE'ye iletecek olan KONYA KİTLE bürosunun adresi şöyle: İdmanyurdu Çarşısı, Kat: 3, numara: 9, Konya.

Finans kapital Ecevit'i bu gün nasıl görüyor?

Bir zamanlar Ecevit'e karşı her yönden büyük kuşkular besleyen, Ecevit Hükümetini engellemek ve sonra da güçten düşürmek için elinden geleni ardına koymayan büyük sermaye çevreleri bugün Ecevit'i övmekte, güvenlerini belirtmekte, alkışlamakta birbirleriyle yarış ediyorlar. Bir zamanlar onu «komünist» olarak adlandıran finans kapital sözcüleri, bugün bir CHP—AP koalisyonu rüyası bile görmeye başladılar. Aslında gerçekten böylesine güveniyorlar mı Ecevit'e ve çevresine? Hayır... Ama Kıbrıs kahramanının kitlelerde kazandığı prestij artık onun kolay kolay yıkılmayacağını gösteriyor. O zaman finans kapitale düşen, Ecevit'i ve «yerli sosyal demokrasi»yi en kısa zamanda mümkün olduğu kadar «en sağ»a yani kendi yanına çekmek, elini kolunu bağlamak, «milli birlik» edebiyatı ile Ecevit CHP'sinde büyük sermaye kanadının yeniden ağır basmasını sağlamak oluyor. Böyle bir taktikle hem Ecevit bu gün kendisini alkışlayan emekçi yığınlardan koparılmış ve iki kanatlı CHP'nin «halkçı» kanadı budanmış olacak, hem de finans kapital, gemisini istediği gibi yüzdürebilecek...

İşte, bir zamanlar Ecevit'e şüpheyle bakanların, bu gün Ecevit ve Ecevit hükümeti için söyledikleri...

● Türkiye finans oligarşisinin en etkin örgütlerinden Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği'nin 1974'ün ilk 6 ayını kapsayan raporunda şöyle deniyor:

«1974 yılının ilk yarısında, politik düzendeki belirsizlikler ve nihayet hükümeti oluşturan partilerin ekonomik politikalarına ilişkin tereddütler müteşebbisleri olumsuz etkilemişti. Ancak yılın ortasında Kahraman Silahlı Kuvvetlerimizin Kıbrıs'ta giriştiği Barış harekatı, bu harekatın öncesinde ve sonunda Türk hükümetinin tutumu ve gücü ve nihayet bu milli konuda sağlanan birlik ve beraberlik, ekonomik kalkınma konularında da aynı tip etken uygulamaların mümkün olabileceğini ortaya koymuştur.»

● Türkiye finans kapitalinin en bilinçli ve «ileri» sözcülerinden eski İstanbul Sanayi Odası Başkanı Ertuğrul Soysal, Milliyet gazetesindeki «Türkiye bir lider kazandı» başlıklı yazısında şöyle diyor:

«Ecevit, özel kesimi belki tümüyle tutmamakta ama Türk ekonomisine ve işgücüne gerçek katkısı olan özel sanayii en az bizler kadar savunmaktadır. Ecevit kuşkusuz Türk toplumuna bundan sonra çok hizmetler yapacaktır... Umut milletimize yepyeni ufuklar açan, Türkiye'yi güçlü ve saygın bir ülke olarak dünyaya kabul ettiren Ecevit'in ekonomik ve sosyal sorunlarla da alışılanın dışında, hızlı, akıllı ve reformcu atılımlara ortaksız olarak (MSP ortaklığı kastediliyor) girişmesidir.»

● Bir de finans kapitalin yayın organlarından, son zamanlarda Kamuran İnan'ı Demirel'e karşı alternatif olarak tezgâhlamaya çalışan Devir dergisini görelim. Bu dergi Ecevit düşmanlığı ile dikkati çekmiş ve hemen her sayısında Ecevit hükümetine karşı en büyük kuşkuları ifade etmişti. Son iki sayısında şunları söylüyor:

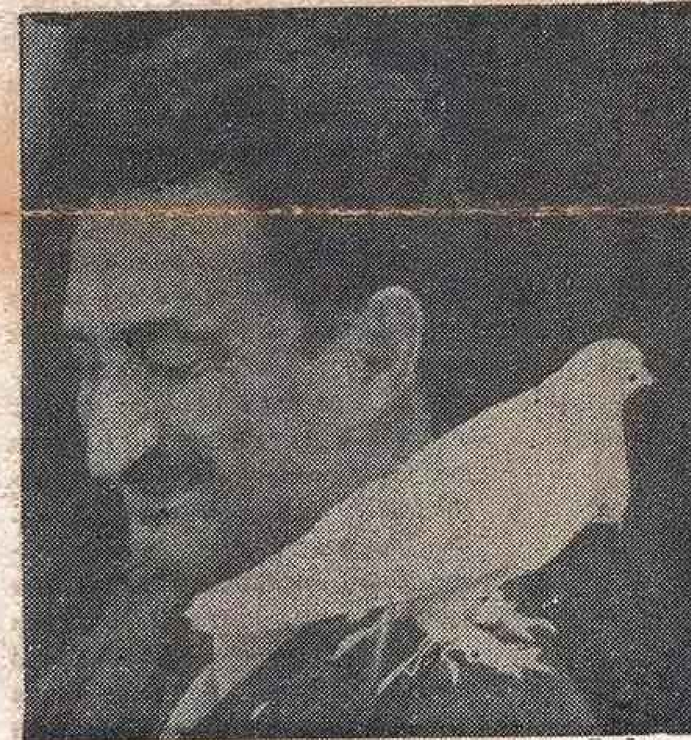
«Devir.., bütün bunlara rağmen, son Kıbrıs olaylarında bütün Türk milletinin Başbakanı ve milletlerarası çapta bir devlet adamı olarak yaptıklarını da (Ecevit'in) gene objektif olarak belirtmekten geri kalmamıştır.»

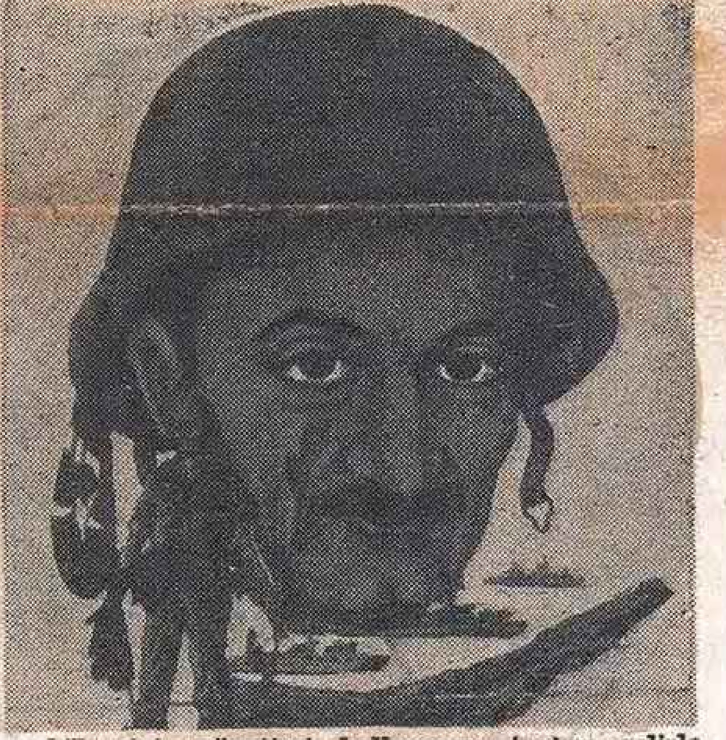
«Ne var ki Ecevit'in fikirce bir yanımı tırmalayan bir yönü vardı... İşin gidişi pek iyiye alamet olmadı önceleri... Kıbrıs savaşı başladığında işte ben de, eminim milletimizin büyük çoğunluğu gibi, bu tereddütler içinde çırpınıyordum. Kıbrıs Ecevit için bir mihenk taşı oldu. Bu ateşten gömleği rahatlıkla giyen başbakan, hepimizin bildiği gibi, Ordumuzun ve milletimizin ondan beklediğini cesaretle ve dirayetle yaptı ve haklı olarak gözümüzde, gönlümüzde bir kahraman oldu çıktı... Belki şahsi bir kanım ama, sanırım bugün seçime girse kazanır ve topal değneği partilere dayanmadan rahat bir hükümet kurabilir..»

● Tekelci çevrelerin Ecevit'e karşı değişen tutumunu vurgulamak üzere Başbakan'ın kendi sözlerinden de bir aktarma yapalım. Başbakan 28 Ağustos günü İzmit'te yaptığı bir konuşmada şöyle dedi:

«Son günlerde konuştuğum birçok sanayiciler, bugün kıvanç verici bir milli heyecan içindedirler. Daha çok yatırım yapmak istemektedirler, hükümete karşı besledikleri yersiz kuşkulardan büyük ölçüde kurtulmuşlardır.»

Ecevit'in ve CHP'nin dünkü düşmanları olan bu yeni dostlarının, dostuk duygularının kökenini fazla araştırmaya gerek yok. CHP'nin nasıl finans kapitale doğru kaymakta olduğunu ve olayların akışı içinde bunun kaçınılmazlığını gören büyük sermaye CHP'ye kucak açıyor. Hepsi o kadar...

«Kıbrıs'ta Barış, Güvenlik, Demokrasi ve Bağımsızlık» adına girişilen harekâtın sonuçları, ABD hükümetince de destekleniyor, açıktan açığa fetih ve ilhak nâraları atan ABD dostlarınca da baştacı ediliyor. Emperyalizme «rağmen» girişilen başarılı hareketten sonra bugün Başbakan NATO'nun «önem» ve «değeri»nden, Türkiye'nin NATO içinde bundan böyle «güçlenen» yerinden söz ediyor. Bu arada Kıbrıs'ta yalnız faşist çeteler ve çılgın Enosisçi çevreler değil, tüm Kıbrıs'lı Rum cemaati ve bağımsızlıktan ve halkların kardeşçe bir arada yaşamasından yana tüm demokratik güçler de karşıya alınmıştır. Yunanistan'da ileriye açık demokratik gelişimden de, dünya ilerici kamuoyundan da tecrit olunmuştur. Kıbrıs'a çıkıldıktan bu yana orada yaşıyan Türklerin güvenliği emperyalist ajanlarının gayretleri ve şoven duyguların azdırılmasıyle bugün daha da büyük bir tehdit altındadır. Kıbrıs'ta demokrasi 15 temmuz'da olduğundan daha geriye gitmiş, her iki cemaatin içindeki ve başındaki gerici unsurlar en azından ağırlıklarını arttırmışlardır. Coğrafi federasyon tezinin fiilen taksim demek olduğunu, taksimin de ABD'ce istendiğini bilmeyen ve görmeyen kalmamıştır. Hükümetin bir kanadı ısrarla Kıbrısın bağımsız kalmasını istediğini söylediği halde, yine aynı kanada mensup bakanlar ve yakınlar Kıbrıs'ta cirit atmakta, Kıbrıs'ın Türk bölgesinin yönetimi, kalkınması, turizm gelirlerinin arttırılması ve savunması için resmi programlar hazırlamaktadır. «Barış» harekâtı Türkiye'de ve Yunanistan'da şoven eğilimleri azdırır, küçük burjuva «ilerici» çevreleri olur olmaz hayaller uğruna düpedüz uzlaşmacı yorum ve tutumlara sürüklerken Türkiye ve Yunanistan arasında savaş havası kızışmıştır. Hükümet «milli birlik ve beraberlik» ve yurdu «elbirliği ile kalkındırma» adına parababalarına kredi musluklarını açar ve tekelci kesimle bahar havası yaşarken, savaş «sanayii» kurmak için, yani Batının savaş sanayicilerine daha doyurucu bir pazar sağlamak için işçilerin ve memurların ücretlerinden «bağış» kesilmekte, işçi ve köylü yığınlar savaş ekonomisi adına fedakârlığa çağrılmaktadır. Bütün bunlarda; hükümetin beyanlarıyla yaptıkları, Başkanın ilk sözleriyle bugün söyledikleri, CHP'nin seçim öncesi ve sonrasında kitlelere vaadettikleriyle bugünkü icraatı birbirini tutmamaktadır. Ve bütün bunlar sınıf çelişkilerini yumuşatıcı sosyal demokrasinin tarihi açmazlarıyla kritik anlardaki kesin ve şaşmaz tercihinin ne olduğunu ve bundan sonra da ne olacağını bir kere daha gözler önüne sermektedir. Resimde, kitlelere gösterilmek istenen hâliyle ve onun yanında hâkim sınıfların görmek istedikleri yüzüyle Bülent Ecevit görülüyor.

EMPERYALİZM KIBRIS'TA NE İSTİYOR? GÜVERCİN Mİ MİĞFER Mİ ?

Silah tekellerinin kışkırttığı silahlanma yarışı emekçileri daha fazla sömürmek içindir. İşçi Sınıfı Militarizme ve Şovenizme boyun eğmeyecektir.

TSİP Genel Yönetim Kurulu ile il, ilçe başkan ve sekreterleri toplandı

Geçtiğimiz hafta Cuma günü, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu tüm üyelerin katılmasıyla toplanmış, teşkilatlanma ve Yurt sorunlarıyla ilgili çeşitli konuları görüşmüştür. Genel Yönetim Kurulu toplantısında bir ay önce son Genel Yönetim toplantısından bu yana yapılanlar özetlenmiş, özellikle teşkilatlanma sorunları tartışılmış, öte yandan da Parti'nin Kıbrıs politikası ve CHP karşısındaki tutumu yeniden tartışılarak bu politikanın doğru olduğu oy birliğiyle onaylanmıştır.

Yine geçtiğimiz hafta Cumartesi ve Pazar günleri TSİP İl ve İlçe başkan ve sekreterleri ilk defa İstanbul'da bir araya gelmişler ve Genel Merkez'in düzenlediği teşkilat toplantısına ve seminerine katılmışlardır. İki gün süren çalışmalarda Parti'nin kuruluşundan bu yana gösterdiği gelişim ele alınmış, Kıbrıs politikası anlatılmış, son günlerin önemli iç ve dış konularında Parti'nin izlediği politika gözden geçirilerek tartışılmıştır. Toplantıya Merkez Yürütme Kurulu üyeleri de katılmışlardır. Seminer sırasında, İl ve İlçe teşkilatı yöneticileri, kendi bölgelerinin sorunlarını aktarmışlar görüş ve öneriler getirmişlerdir. TSİP Genel Merkezi zaman zaman bu türden toplantı ve seminerlerin yapılacağını, genel teorik konuları kapsayan seminerlerde, ayrıca pratik sorunların, örgütlenme ,eğitim propaganda konularının da görüşüleceğini, bilgi alışverişi yapılacağını ve bu seminerlerin, giderek Parti teşkilatlarında görevli yöneticiler için ileri bir siyasal eğitim niteliği kazanacağını bildirmiştir.

Manisa İline bağlı Salihli ilçesinde TSİP ilçe müteşebbis heyeti atanmış ve çalışmalarına başlamıştır. Salihli müteşebbis heyeti şu üyelerden meydana gelmektedir: Dündar Kılınçay (Başkan), Orhan Erdal (Sekreter), Mehmet Kabaş (Sayman).

Öte yandan, Aydın İline bağlı Kuyucak ilçesi müteşebbis heyeti de, Kemal Akkan (başkan), Musa Kâhya (sekreter), Selahattin Ünal (sayman) olarak atanmıştır,

Savaş Politikanın Başka Araçlarla Devamıdır

Mehmet Güven

Ünlü burjuva tarihçisi Clausewitz'in pek bilinen «savaş, politikanın başka araçlarla devamıdır.» sözünü, işçi sınıfı sosyalistleri de doğru bir tanımlama olarak kabul ederler. Bir savaşın iç yüzünü açıklamak gerektiğinde bu cümleyi, işçi sınıfının bilimi doğrultusunda, söz konusu savaşa uygularlar. Nitekim birinci dünya savaşı arifesinde bu ilke, kimlerin işçi sınıfı sosyalizminden yana, kimlerin karşı olduğunun tespitinde tam bir mihenk taşı olmuş, nice ünlü «işçi sınıfı sosyalisti»nin şoven milliyetçiliğin girdabında karşı devrim saflarına kadar itildiğini göstermiş, koca İkinci Enternasyonalin nasıl ve neden çöktüğünün anlaşılmasının başlıca faktörü olmuştur.

Birinci emperyalist paylaşım savaşından bu yana 60 yıl geçti. Savaşların önü alınamadı. Alınmıyor. Emperyalist kapitalizm çöküp gidene kadar da alınacağa benzemiyor. Çünkü kan ve savaşla beslenmesi tabiatının ayrılmaz bir parçası olan emperyalizm, çöküşe yaklaştıkça azgınlaşıyor, hayasızlaşıyor. Dünya emperyalizminin önde gelen temsilcisi ABD, bir yandan bütün dünyanın emperyalist sömürü altında inleyen halklarına karşı açık açık ajandarmalık görevini sürdürürken, bu halklar emperyalizme karşı nerede bir direniş başlatıyorlarsa orada gizli açık CIA'sıyla, elçisiyle, danışmanıyla, silahlı kuvvetleriyle duruma müdahale etmekte gecikmiyor. Hatta sıkıştığında foyasının ortaya çıkmasına bile aldırmadan her türlü alçaklığı, hayasızca tezgâhlıyor. Önceki gün Çin Hindindeydi, dün İsrail çatışmasında, ya da Şili'de bugün de Kıbrıs darbesinde...

Evet, emperyalizm, başta ABD olmak üzere bugün bütün kirli oyunlarıyla Kıbrıs'dadır ve bütün dünyanın emekçi halkları, ABD emperyalizminin «ne halt etmeye» Ada'da olduğunu bilmektedir. Bilmeyenler, anlamayanlar var idiyse bile, son kanlı darbesiyle baş düşmanlarının kim olduğunu öğreniyorlar, biliyorlar.. Bütün gözden saklamalara, hem de pek çok sözde «ilerici»nin, «solcu»nun saptırmalarına rağmen...

Emperyalizmin Ada'ya kanlı müdahalesi bir savaşa yol açtı. Değişik safhalardan geçen bir savaştı bu. Faşist Yunan subaylarının ve faşist EOKA örgütünün, bağımsızlık ve demokrasiden yana ve bunların yegane teminatı olan Kıbrıs emekçi halkına karşı başlattıkları, acımasız bir savaştı. Savaştan da öteye, güçlü silahların desteğinde korumasız emekçilere karşı yürütülen katliamdı. Bu dönemde, Enosisin uygulanmasına, Ada'nın Yunanistan'a, dolayısıyla Emperyalist ittifakı NATO'ya katılmasına karşı ikinci teminat olan Türk toplumunun sus pus oturması, hatta sözcüsünün «bu mesele Rumların kendi iç meselesidir. Bizi ilgilendirmez» diyecek ölçüde darbeyi, yani Enosis oldu bittisini kabul etmesi çok iyi hatırlanacak bir olaydı. Herkesin gayet iyi bildiği gibi Türk toplumu eli kolu bağlı oturmasa, faşist Yunan subaylarının başındaki darbeye onlar da direnip mücadele açsaydı, darbenin başarıya ulaşması mümkün olmayabilirdi. Ama bu, Ada'nın bağımsızlığını değil kendi ticaretlerini düşünen ve Kıbrıs Türk toplumunu yıllardır faşist bir baskı altında tutan yönetici kliğin hem işine gelmezdi, hem de eşyanın tabiatına aykırı olurdu.

Arkasından savaşın ikinci safhası başladı. Türkiye garantör devlet hakkını kullanarak Ada'ya çıkartma yaptığında gerekçesi Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü, özgürlük ve demokrasi idi. Savaşın bu safhası uzun sürmedi. Türkiye faşistlerin yönetimindeki Rum muhafız kuvvetlerine karşı savaşarak Ada'nın belli bir bölümünü işgal etti. Ateşkes'ten sonra da politikanın «başka araçlarla» değil, olağan biçimiyle devam etmesi için Cenevre konferansına gidildi.

Politika Cenevre'de olağan biçimiyle devam ederken Ada'da da bir ölçüde savaş demek olan çatışmalar ve katliam devam ediyordu. Savaşın bu üçüncü safhasında bir yandan toprak kazanmak için bazı köyler işgal edilirken, bir yandan da kendi emekçilerinden hızlarını ve hırslarını alamayan EOKA'cı faşist Rumlar, masum Türk emekçilerine saldırarak katliamlarını sürdürüyorlardı.

Kıbrıs'ın darbeden önceki statüsüne kavuşturulması, bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi vaadlerini tamamen unutarak «Coğrafi federasyon», yani özünde «fiili taksim» talebiyle Cenevre'ye giden Türkiye'nin bu isteğinin «olağan politika» ile gerçekleşmesi imkânsızdı. Bunun taraflarca anlaşılması üzerine Cenevre konferansı başarısızlıkla sona erdiriliyor ve daha «ikna edici» olan, politikanın «başka araçlarla» devamına yani savaşa yeniden başvuruluyordu.

Böylece savaşın dördüncü safhasına gelinmiş oldu. Türkiye masa başında alamadığını «bileğinin zoruyla» aldı. Ada'nın federasyona bile ihtiyaç göstermeyeceği fiili taksimi tamamladı. İktidar sözcülerinin söyledikleri ne olura olsun, hatta Başbakan'ın kendisi hala Ada'nın bağımsızlığını ne kadar savunursa savunsun olanlar apaçık ortadadır. Türk toplumu liderlerinden, yarı resmi ajanslara kadar herkes Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden (Hatay cumhuriyeti hatırlansın) sözetmektedir. Kıbrıs'da Türkiye'nin kontrol ettiği bölgenin ekonomik sorunlarının incelenmesinden, bu kesimin Türkiye finans kapitaline nasıl bir mal ve sermaye pazarı olacağına dair türlü hesaplar yapılmaktadır.

Şu anda politika daha çok «olağan koşullarda» devam ediyor. Ama savaş hali de ortadan kalkmış değil, yoğun bir savaş ihtimali de. Bunca yıldır bağımsız yaşamış ve bu uğurda mücadele etmiş bir halkın, bağımsızlığı ortadan kaldırılmaya yönelindiğinde, Sampson'un darbesine karşı yapmış olduğu gibi, şimdi de bağımsızlık için savaşmasından vazgeçmesi beklenemez.

Evet, yazımızın başında işçi sınıfı sosyalistlerinin de savaşın politikanın devamı olduğu fikrini benimsediklerini söylemiştik. Politika değişik sınıf çıkarlarının mücadelesi olduğuna göre, bir savaşa da bu çıkarların aksetmesi açısından bakmak gerekir. Bir savaşta hangi çıkarların ne ölçüde rol oynadığı, savaşın görünen sebepleri ve görünen biçimine değil, o savaşın kimlere neler kazandırdığı, kimlere neler kaybettirdiği, savaşan tarafların hangi sınıf çıkarlarından yana, hangilerine karşı olduklarına göre anlaşılır. Ve böylece o savaşın sosyalizmin bilimi açısından, emperyalizme karşı sürdürülen mücadelede «haklı» bir savaş mı, «haksız» bir savaş mı olduğu belirlenir.

Emperyalizme karşı verilen bağımsızlık savaşlarının «haklı» savaşlar olduğu, bu ilkenin mihenk taşına vurulduğunda hemen ortaya çıkar. Çünkü böyle bir ülkenin emperyalist sömürü ve boyunduruk altındaki, emperyalistle işbirliği yapan küçük bir zümresi dışındaki halkının çıkarı, emperyalist sömürü ve baskının ortadan kalkmasından yanadır. Yani emperyalist sömürü altındaki bütün sınıf ve tabakaların ortak politikası emperyalizmin ülkeden kovulmasını hedefler. O halde gerektiğinde emperyalizme karşı savaşan sınıf ve tabakaların ortak politikalarına «başka amaçlarla» devam etmelerinden başka bir şey değildir. Emperyalist saldırıya karşı yurt savunması savaşları da «haklı» savaşlardır.

Kıbrıs'da süregelen savaşları da bu açıdan, yani işçi sınıfının ve emekçi halkın politikası açısından incelersek meseleyi daha bir açığa kavuşturabilir, hangi savaş «haklı», hangisi «haksız», yerli yerine oturtabiliriz.

Savaşın birinci, safhasında faşist Sampson darbecilerine karşı savaşan emekçi Kıbrıs halkı sonuna kadar «haklı» bir savaş içinde idi. Çünkü Ada'yı Yunanistan'a dolayısıyla emperyalizme yamamaktan başka bir amacı olmayan faşist düşmana karşı savaşıyorlardı. Bu savaş ve bütün dünya emekçi, derece derece, Türkiye Ortadoğu ve bütün dünya emekçi halklarının çıkarlarını tehdit eden emperyalizme karşı verildiği için bütün bu halklar açısından da «haklı» bir savaştı.

Savaşın ikinci safhasının arifesinde, Ada'da verilen haklı mücadele son derece güç koşullar içinde yürütülüyor, bağımsızlık savaşçıları katlediliyordu. Bu durumda çıkarları, yani politikaları icabı bu haklı savaştan yana olması gereken, dünyanın barıştan yana ve emperyalizme karşı halklarının, «haklı» savaşı yitirmek üzere olan Kıbrıs emekçilerine yardım etmeleri kaçınılmazdı. Nitekim o günlerde dünyanın dört bir yanından gelen seslerin ABD emperyalizmi ile maşası faşist Yunan ve Kıbrıs cuntalarını nasıl şiddetle kınadığı hatırlardadır. Ancak kınamak yetmiyordu ve duruma fiili müdahale gerekiyordu. Bunu «meşru» yoldan yapabilecek tek ülke Türkiye idi. Türkiye'nin kendisi her ne kadar NATO üyesi idiyse de, başta, yerli ve yabancı finans kapitalin, özellikle ABD emperyalizminin istemediği bir iktidar vardı. Bu iktidar, petrol, Ege denizi, haşhaş meselelerinde emperyalizmin vesayetinden kısmen özerk davranışlara doğru küçük de olsa adımlar atmıştı. Bu şartlarda Türkiye, Ada'nın bağımsızlığını ve bölünmezliğini garanti ederek ve bu garantinin teminatı olan bütün dünya emekçi halklarının da desteğini alarak bir müdahale yaptığı takdirde, bu müdahale ilerde emperyalizmin oyunlarına gelinmesi ihtimali olduğu halde bütün dünya emekçi halklarının politikası bakımından kabul edilebilir, «haklı» olabilirdi. Çünkü bu müdahale ile birlikte, Ada'da faşistlerin emekçi halk hareketine uyguladıkları vahşet büyük ölçüde hafifleyecek, Yunan cuntasının Yunan emekçi halkına uyguladığı baskı ve terörün pekişmesi önlenecek, Türkiye emekçilerine nisbi bir demokrasi ve özgürlük sağlayacağı umulan reformist bir iktidarın düşerek yerine 12 mart sonrasının özlemlerini çeken bir finans-kapital diktasının geçmesi sağlanmış olacaktı. Bütün bu hususlar Ada'nın, Türkiye'nin, Yunanistan'ın ve tüm dünya emekçi halklarının çıkarınaydı ve politik hedefleri doğrultusundaydı. Ama büyük bir ihtiyat payı bırakılıyordu. Çünkü müdahaleyi yapan Türkiye'de iktidarda olanlar, emperyalizme karşı kararlı mücadele verecek olan emekçi halkın temsilcileri değillerdi.

Ada'da bağımsızlıkçı güçlerin sindirilmesi eylemi bir süre durdu. Yunanistanda lânetli cunta büyük ölçüde zayıfladı ve yoğun bir demokratlaşma başladı. Türkiyede hükümet büyük «prestij» sağladı. Bunlar madalyonun bir yüzü. Bir de öbür yüzü var ki, böyle bir müdahaleyi hedeflerinden dışarı çıkılmaması kaydıyla desteklerken, ihtiyatlı olmak gerektiğini söyleyen işçi sınıfı sosyalistlerinin ne denli haklı olduğunu gösteriyor. Orta sol ya da kendine göre «demokratik sol» diyen bir iktidar, «sol»culuğunun icabı olarak bütün dünya emekçi halklarının politikasından yana olması, Ada'nın bağımsızlığını sağlıyacak tedbirlerin alınmasında bu güçlere dayanması gerekeceğine, ülke içinde örgütlenme seviyesi işçi sınıfına nazaran bir hayli ileri derecede olan finans-kapitale yaslanmak zorunda kalarak, kısa bir süre içinde klasik sosyal demokrat bir hüviyet kazanıyor ve müdahaleden önceki bütün vaadlerini unutarak, yerli finans kapitalin ağababası emperyalizmin desteğinde Ada'nın fiili taksimi demek olan coğrafi federasyon istiyor.

Savaşın bundan sonraki safhalarında, Kıbrıs emekçilerinin faşistlere karşı vermekte oldukları silahlı mücadelenin dışında haklı bir savaştan söz etmek mümkün değil. Cenevre konferansı ve daha sonra geçen süre boyunca, faşist Yunan subaylarının ve faşist EOKA'cıların Kıbrıs Rum emekçilerine ve bilhassa savunmasız Türk toplumuna karşı uyguladıkları katliam faşizmin lanetli suratını bir kere daha tanıtan, baştan aşağı bir canavarlık örneği «Haksız»lığı o kadar ayan beyan ki bu katliama savaş bile diyemiyor insan.

Türkiye'nin Cenevrede ileri sürdüğü coğrafi federasyon tezinin maddi temelini sağlamak için giriştiği harekât, Adanın bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü sağlama yolunda olmadığı, bu sebeple başta ülkemiz ve Kıbrıs olmak üzere tüm dünya emekçi halklarının çıkarlarının aleyhinde olduğu dolayısıyle politikalarına ters düştüğü için «haklı» bir savaş değildir. Kıbrısta iki ayrı otonom idare ile bağımsızlığın tesis edileceğini ileri sürmek gerçekçi değildir. Bu Ada'da mevcut toplumsal durumun pekiştirilmesi özellikle Türk kesiminde uygulanan faşizmin daha da sağlamlaştırılması demektir. Bağımsızlığın yegane teminatı, çıkarları bağımsızlıktan yana olan güçler, yani emekçi halk ve bu halkın Ada'nın kaderinde söz sahibi olmasını engelleyen mihrakların ortadan kaldırılmasıdır. Önerilen tezler, bu açıdan hiç de iç açıcı değildir. O halde, Türkiye'deki iktidarın Ada'nın bağımsızlığından yana samimi olduğundan kesin olarak şüphe etmek gerekir. Hem de, müdahaleden önce, amacın Kıbrısın darbeden önceki durumuna getirilmesi olduğu resmi ağızlardan bildirildiği için... Şu halde iktidarın Ada'da yürüttüğü ikinci harekât, Ada'nın bağımsızlığını sağlamayacağı için «haksız» bir savaştır.

SOSYALİSTLER KIBRIS OLAYLARINI NASIL DEĞERLENDİRDİLER?

"Aydınlık Sosyalist Dergi" ve Kıbrıs Sorunu

Bundan önceki sayılarımızda, Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin ve Türk Solu dergisi etrafında toplanan sosyalistlerin 1967 Kıbrıs buhranı sırasında Kıbrıs meselesine ne gibi yaklaşımları ve getirdikleri çözüm yollarını ihtiva eden pasajları aktarmış ve gereken eleştirilerimizi yapmıştık.

Her iki çevrenin de meseleye bir hayli «şöven»ce yaklaşılmasının sebebini bu yaklaşımların «olay»ın sıcak olduğu günlerde yapılmış olmasına yoranlar olabilir. Bu mazeret ne olursa olsun, İşçi sınıfı pusulasının bu denli gözden ve elden kaçırılmasını engellememeliydi.

Bu sayıda almış olduğumuz pasajlar ise Aydınlık, Sosyalist Dergide yayınlanan iki inceleme yazısından. Bunlar olayların sıcak havası içinde değil de 1969 ve 1970 yıllarında yayınlandığı için, «biz de serin kanlılıkla oturup inceleme yapsaydık öyle olurdu» diyenler olabilir. Biz aynı kanaatte değiliz. Aşağıdaki pasajları okuyan dikkatsiz bir göz bile, meseleye nasıl sınıf açısından, nasıl yegâne şaşmaz pusula olan işçi sınıfı bilimi açısından yaklaşıldığını hemen görecektir.

Aydınlık Sosyalist Dergi Sayı: 10 Ağustos 1969. Fuat Fegan

Kıbrıs Meselesi

.... Gerçek «MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞLARI» daima ülkedeki bütün anti - emperyalist güçlerden meydana gelen bir cephe savaşı hâlinde yürütülür. Her gün bunun sayısız örneklerine şahit olmaktayız.

Fakat EOKA hareketinde böyle bir cephenin kurulması için herhangi bir çaba görülmez. Hatta denebilir ki, kurulmaması için bilhassa dikkat gösterilmiştir. Hareket, kilise denetiminde, ada Rumları arasındaki en gerici unsurlara dayandırılmış, diğer güçler tamamen dışarda bırakılmıştır. Zaten yıllardan beri kilisenin emeli olan «ENOSİS», Ada'daki diğer etnik guruplarca, özellikle Türkler tarafından benimsenemezdi.

1955'de hareketi yürüten gerici Kilise çevresi dışında, Ada'da başlıca iki güçten söz edilebilir: Biri Türkler, diğeri de AKEL partisi ve çevresindeki sol örgütler..

Hareketin böyle sadece Kilise çevresindeki gerici unsurlara dayandırılması, Türkler için kabulu imkânsız Enosisçi bir hedef güdülmesi ve diğer yandan da hareketin başına Grivas gibi müsecel bir emperyalizm ajanının getirilmesi, daha sonraki gelişmeler için esas zemini teşkil etmiştir. Belki de EOKA hareketi, gerçek bir milli kurtuluş savaşının doğmasını engellemek ve Ada'yı bugünlere hazırlamak için şuurlu olarak yaratılmış bir sözde milli kurtuluş hareketidir. İlk ortaya çıkışında, Ada halkının çok ufak bir kesimi tarafından benimsenmiş olması da bunu göstermektedir.

..... Silahlı mücadeleyi yürütenler gizli çalışıyorlardı; onları ele geçirmek mümkün değildi Fakat sivil halk herhangi bir amaçla herhangi bir yerde (meselâ kilisede) toplanır toplanmaz, bu birlikler onların üzerine sürüldü. Çeşitli olaylar meydana geldi. Çoğu zaman suçsuz Rum halkı, emperyalizm emrindeki bu Türk gençlerine kırdırıldı.

Tamamen İngilizlerin hizmetine girmiş bir kısım üniformalı veya sivil Türk polislerinin, aynen Rum veya İngiliz asıllı emperyalist uşaklarına yapıldığı gibi, zaman zaman EOKA tarafından öldürülmeleri de, diğer taraftan, düşmanca duyguların körüklenmesine yol açtı.

..... Çeşitli yollarla yapılan kışkırtmalar ve olaylar, iki cemaat arasında gittikçe artan bir soğukluk ve şüphe yaratmıştı Fakat EOKA, ikinci bir cephede da ha savaşmak istemediği için, Türklerle çatışmaktan kaçınıyordu.

Bu arada Türk kesiminde iki gelişme göze çarpıyordu:

1 — Bir takım denemelerden sonra, gizli bir yeraltı teşkilatı kurulmuş ve teşkilat köylere kadar genişletilmişti. Mümkün olduğu kadar da silahlanıyordu.

2 — Diğer taraftan da, kesif bir propoğanda ile, şöven duygular halka aşılanıyordu. En çok tekrarlanan söz: «Türklerle Rumların bir arada yaşayamayacağı» idi.

1 Mayıs 1958 günü, bu gelişmelerin doğrultusuna ters düşen bir hareket oldu. Sol eğilimli Türklerle Rumlar, birlikte bir yürüyüş yaptılar. Yürüyüşle Türk ve Rum bayrakları bir arada yer alıyordu. Ve emperyalizm aleyhtarı sloganlarla, «Türklerle Rumların yüzyıllardan beri olduğu gibi bir arada yaşayabilecekleri» sloganı yürüyüşe hakimdi.

Hemen ertesi gün, Türk kesiminde bu yürüyüşe katılan Türkler aleyhinde kesif bir kampanya başlatıldı. Gazeteler ateş püskürüyordu. Liderler onların ne satılmışlıklarını bırakıyorlardı, ne de vatan hainliklerini!

Aradan bir kaç hafta geçmeden, bu sol eğilimli Türklerin önde gelenleri birer birer öldürülmeye başlandı (22 Mayıs 1958). Kimisi sokak ortasında vurularak, bıçaklanarak öldürülüyordu. Kimisi gece yatağında uyurken... Ve bütün bu cinayetlerin failleri yakalanamıyordu!..

Bu önde gelen sol eğilimli Türklerden hayatlarını kurtarabilenler ise, yurt dışına kaçmaktan başka çare bulamamışlardı.

Böylece, Türk Kesiminde yeni yeni filizlenmeye başlayan sol hareketin başı ortadan kaldırılmıştı. Geriye başsız gövde kalıyordu. Onun da çaresi bulundu: Türkçe gazeteler, artık solcu Rum teşkilatlarıyla ilgilerinin kalmadığını bildirenlerin resimli ilanlarıyla dolup taştı. Aksi takdirde ölümlerden ölüm beğenmek gerektiği en yetkili ağızlarca açıkça ifade ediliyordu.

Bundan sonra Türk kesiminde ortam hazırdı: Cemaat istenilen yere götürülebilirdi. İçerden gelebilecek «çatlak sesler» susturulmuştu.

Bu arada içerdeki muhalefeti susturduktan sonra meydana gelen Türk - Rum çatışmaları, Türk liderliğine ve onların emrindeki silahlı çetelere büyük bir güç verdi. 1958 yazından sonra Kıbrıs Türk cemaati artık bu güçler elinde hemen hemen hiç rahat nefes alamaz bir hâle gelmişti.

Kıbrıs Türk cemaati ideolojik ve kültürel bakımdan Türkiye'deki gelişmelere yakından bağlıdır. Buradaki devrimci güçlerin Kıbrıs meselesini doğru olarak değerlendirmeleri, Türk cemaatinin uyanmasından çok önemli bir etken olacaktır.

Adanın geleceğinde (geçmişinde de olduğu gibi) Türklerin daima nazım bir rolleri vardır. Türkler ağırlıklarını anti - emperyalist, demokratik, devrimci cepheye koydukları gün emperyalizmin ayakları altındaki toprak kaymağa başlayacak, Ada'nın gerçek kurtuluşunu hiç bir güç önleyemeyecektir.

Son yıllarda emperyalizm, pek az yerde Kıbrıs'da olduğu kadar başarılı olmuştur. «Böl ve hükmet» siyaseti, yeşil Ada'da emperyalizmin çıkarlarının gerektirdiği biçimde geniş ölçüde uygulanabilmiştir. Türkiye halkı için olsun, Kıbrıs Türkleri için olsun tek doğru yol, emperyalizmin oyununa gelmemek, 'Böl ve hükmet' politikasını başarısızlığa uğratmak ve Kıbrıs'ta yüzyıllardan beri birlikte yaşamış olan iki halk arasında, emperyalizmin ve her iki taraftaki işbirlikçilerin yıkmış olduğu köprüleri onarma yolu bulmaktır.

Bugünkü şartlarda Kıbrıs meselesi için tek olumlu çözüm, Türk ve Rum etnik guruplarının eşit haklara sahip olarak özgürce yaşayacağı, emperyalizmin hegemonyasından kurtulmuş ve özellikle üslerden arınmış TAM BAĞIMSIZ DEMOKRATİK KIBRIS FEDERASYONUNU gerçekleştirmektir. Emperyalizmin Kıbrıs topraklarından sökülüp atılması, Türkiye halkının milli kurtuluş mücadelesi ve faşist Yunan cuntasına karşı yürütülen demokratik mücadele açısından da son derece önemlidir.

Aydınlık Sosyalist Dergi. Sayı: 21. Temmuz 1970. F. Adalı

Kıbrıs'ta Seçimler (İşçi sınıfı engeli, Türk Rum çatışması)

Kıbrıs Türk ve Rum halkı yüz yıllardan beri bir arada yaşamıştı. Ekonomik, sosyal ve hatta kültürel hayatları adeta içiçe girmiş durumdaydı. Yüzyılların eseri gelenek ve alışkanlıkları değiştirmek kolay değildi.

Onun için önce ideolojik mücadeleye girişildi. Türklerle Rumlar birarada yaşayamaz dendi. Yüzyıllarca bu ve benzeri temalar işlendi. En küçük olaylar bu yönde istismar edilerek iki cemaatın arası açılmaya çalışıldı.

Ancak işçi sınıfı bu oyunu bozuyordu. Türk - Rum demeden kendi sendikalarında ve hatta siyasi partide örgütleniyorlardı. Günlük hayatları yanında, yürüttükleri eylemlerle de ayrılıkçı politikaya karşı çıkıyorlardı.

İşçi sınıfı içindeki kıpırdanışlar sindirildikten sonra işler kolaylaşmıştı. İngiliz ajanlarının akılhocalığında ve fiili tertipleriyle yürütülen çeşitli provokasyonlarla, 1958 Haziran - Temmuz aylarında özlenen çatışma gerçekleştirildi.

'Türkten Türke' kampanyası ile Türk cemaati üzerindeki iktisadi hakimiyetlerini gerçekleştiren sermaye çevreleri daha önce zorbalıkla darmadağın ettikleri Türk işçisini yine zorla bir çatı altında toplayıp örgütün başına da polis ajanları yerleştirdiler. Sonra bunları Avrupa ve Amerika'da CIA himayesinde bol bol eğitime tâbi tuttular.

Bunun gibi çiftçiler, gençlik vb. toplum zümre ve tabakaları da böyle zoraki kuruluşların çatısı altında toplanıp, hepsi Denktaşın başında bulunduğu Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonuna bağlandı.

Yıllarca süren acılar yanında halkın sefaletine de sebep olan hâkim sınıf ve zümrelerin kendi hayat seviyeleri hakkında ise, gözle görülen yaşantıları dışında, hiç bir bilgimiz yok. Çünkü bunlar ne gelirlerini beyan ederler, ne de onların iktidarı olan Kıbrıs Türk yönetimi 15 yıldan beri bütçesini kamuoyuna açıklamıştır.

Halktan bu kadar kopuk ve onun karşısında bir yönetimin silahlı baskı güçleri yanında, dayanağını teşkil eden diğer bir zümre de sayıları 4000'i bulan memur kadrosudur (H. Sesi, 27.4.1970). Ancak bunları beslemek, Kıbrısın kendi kaynaklarıyla mümkün olamıyacağına göre, Türkiyeden her yıl 200 milyonluk bir nakdi yardım yapılmak zorunda kalınmaktadır.

İşte 15 yıllık burjuva diktatörlüğünde ada Türklerinin vardığı nokta budur.

Son derece öğretici ve açıklayıcı bulduğumuz yukarıdaki pasajlarda eleştirilecek bir husus bulamıyoruz. Ancak şu noktaya kısaca değinmeyi yararlı görüyoruz.

Çözüm olarak federatif Kıbrıs önerilmektedir. Biz daha önce de belirttiğimiz gibi, federasyonun, Ada'nın bağımsızlığının sağlanmasında ve demokrat ve özgür bir Ada halkının kendi kaderini kendisi tayin etmesinde, olumsuz etki yapacağı kanaatindeyiz. Gerçi, federasyon Ada'daki yönetimin şekli ile ilgilidir ve meselenin özü demek olan bağımsızlıktan yana olan güçlerin ve bunların başında gelen Ada emekçi halkının gelişip örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılması kadar önemli olmıyabilir. Ama öz ile şekil arasındaki diyalektik bağı, karşılıklı etki - tepki ilişkisini de gözden kaçırmamak gerekir.

Bir kere federasyon, emperyalizmin iki cemaat arasına sokmuş olduğu ayrılık tohumlarının, kin ve düşmanlığın bir süre daha sürmesini temin edecektir. Emperyalizmin bugün fiilen meydana gelmesini sağlamış olduğu bölünme «oldu-bitti» sinin bir anlamda kabulü anlamına gelecektir.

İkincisi, Ada'nın bütün geçmişinde yan yana ve içiçe yaşayan iki toplumun birbirinden ayrılması bu geçmişe nazaran daha geri bir çözüm yolu olacaktır.

Üçüncüsü ki kanaatimizce meselenin çözümü bakımından asıl ağırlık taşıyandır, federatif bir yönetim altında iki toplum farklı hız ve doğrultularda gelişeceği için, her iki kesimde de Ada'nın bağımsızlığından yana güçlerin aynı bilinç ve örgütlenme seviyelerinde yetişmeleri engellenecek, bilhassa Türk kesimindeki faşizan baskı ve terör Ada halkının Ada'nın bağımsızlığına tek bir vücut halinde sahip çıkmalarına engel olacaktır.

Gözden kaçırılmaması gereken bir dördüncü husus da, federasyon halinde, iki toplum arasında hemen ortadan kalkması beklenmemesi gereken husumetin, emperyalizmin, fırsatını buldukça Ada'da «hır» çıkartması için gerekli ortam ve şartlarını bir süre daha devamı demektir.

Ama yukarıda da değindiğimiz gibi, mesele bağımsızlıktan yana güçlerin önündeki engellerin temizlenmesidir. Bu engeller temizlenirse, biz inanıyoruz ki, iki toplum da yanyana, içiçe, barış için de kardeşçe birarada yaşıyacaklar. Çünkü emekçi insanlar birbirlerinin düşmanı olmazlar.

kitle

Daha o gün değil,
derlenip dürülmesin bayraklar
Dinleyin, duyduğunuz
çakalların ulumasıdır
Safları sıklaştırın çocuklar,
bu kavga faşizme karşı,
bu kavga hürriyet kavgasıdır.

Nazım Hikmet

Yeryüzünün dörtbir yanında Faşizm adım adım geriliyor

Dünya emekçileri, bugün yeryüzünün dört bir bucağında faşizmi adım adım geriletiyorlar. Eğer Şili'de, İspanya'da, Endonezya'da, Vietnam'da, İtalya'da, Brezilya'da, Bolivya'da, Türkiye'de, Portekiz'de, Filipinler'de, Arjantin'de, Fas'ta, Güney Afrika'da, Güney Kore'de, Yunanistan'da faşizm saldırıyorsa, bu onun kaybettiği mevzileri kazanabilmek için giriştiği umutsuz saldırılardır. Ve bu kudurmuş istekler, her defasında Dünya emekçi halklarının direncine, halkların öncüsü işçi sınıfının örgütlü gücüne çarpıp parçalanıyor. Bugün yeryüzünün üçte birinden büyük bir bölümünden, halklar, faşizmi bir daha dönememecesine kovmuşlardır. Faşizm, Yunanistan'da, Portekiz'de, önümüzdeki günlerde belki de İspanya'da elindeki son mevzileri de kaybetmiş, kesin bir ricat'ın arifesine gelmiştir. Şili'de, Fas'ta, Endonezya'da, Bolivya'da, Kıbrıs'da, faşizmin döktüğü emekçi kanları halklardaki anti - emperyalist, anti - faşist bilinci ve mücadele azmini beslemiştir. İtalya'da, Portekiz'de faşizmin hortlama girişimleri örgütlü emekçilerden yediği tokatlarla sonuçsuz kalmaktadır. Sermayenin kanlı diktası faşizmin son yıllardaki saldırganlığı emperyalist kapitalizmin, kendi tarihi çıkmazının sonuna gelip dayandığını kanıtlar. Faşizmin saldırıları, yeryüzünün dört bir yanında yoğunlaşmışsa eğer, bu, genişleme gücünü kesinlikle kaybetmiş can çekişen (emperyalist) kapitalizmin «varlığını koruyabilmek» için elindeki son kozları ortaya sürdüğünü kanıtlar. Kısacası, dökülen kan, halklara vurulmak istenen zincir, sürdürülen zulüm, emperyalist kapitalizmin içine düştüğü bozgunun yarattığı bir çılgınlıktan, kudurmuşluktan ibarettir. Bütün alametler belirmiştir: Halklar, yedi iklim dört bucakta zulme karşı ayaklanmakta, zincirlerini koparmaktadırlar. Gerileyen ve yenilen faşizmdir. Sosyalist bloğun caydırıcı ve vazgeçirici gücü, ulusal kurtuluş hareketlerinin her geçen gün sosyalizme daha çok yönelen gelişimi, sanayi ülkeleri proleteryasında kendi öz kurtuluşunun, Dünya'daki ezilmiş, geri kalmış ülke emekçilerinin yanında yer almasıyla mümkün olabileceği bilincinin iyice yerleşmesi, demokratik cephelerin, özellikle parlamenter mücadelede kazandığı başarılar, faşizmi, yeryüzünde artık soluk bile alamaz hale getirmektedir. Birinci Emperyalist Bölüşüm savaşını izleyen kapitalist bunalımların yarattığı faşizm, İkinci Emperyalist Bölüşüm savaşı sırasında bütün cephelerde ve özellikle doğu cephesinde emekçi halkların kahramanca savaşı karşısında yenilgiyi tatmış ve bu onun geri dönülmez yenilgilerinin başlangıcı olmuştur. Artık mevzi kaybeden ve kaybettiği mevziyi bir daha da kazanamayan faşizmdir. Siperlerinden çıkıp, sermayenin kanlı diktatörlüklerini temellerinden yıkan ise Dünya halkları ve onun öncüsü işçi sınıfıdır. Zafer işçi sınıfınındır, zafer tüm dünya halklarınındır.

FAŞİZMİN ELİ
(«Sus» diyor)

Halklar, faşizmin kalelerini temellerinden yıkıyor

FAŞİZMİN GIZLI POLİSİNİN SONU

FAŞİZMİN EN ESKİ KALESİ DE YIKILDI: PORTEKİZ

Dünya ekonomik bunalımının ardından, işçi hareketlerinin, kitlelerin ekonomik ve demokratik taleplerinin arttığı, ekonomik bunalımın ise son haddine vardığı Portekiz'de 1932 yılında Maliye Profesörü Salazar Başbakan oldu. Portekiz emperyalist burjuvazisinin çıkmazına getirdiği çözüm: Faşist diktatörlüktü. Tüm ekonomik, demokratik, siyasal haklar kaldırıldı. Sömürgelerdeki baskı ve sömürü daha da yoğunlaştırıldı. Baskı ve terör, gizli polisi, zindanları, darağaçları, işkenceleri, kan ve ateşi ile ülkeyi ve sömürgeleri daha bir yoğun şekil de sardı. Salazar'ın ölümüyle 1968 yılında iktidarı devralan Caetano da, emperyalist burjuvazinin, ve Portekiz oligarsisinin mutemet adamıydı. Ancak dünyanın değişen koşulları, sömürgeler de büyük bir hız ve kararlılık kazanan kurtuluş hareketleri ve ülke içinde başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokratik güçlerin mücadele ve muhalefeti Portekiz faşizmini sarsıyor, kalede gedikler açıyordu. Öte yandan Portekiz burjuvazisi artık sömürgelerden istediği kârı sağlayamıyor, ekonomik durum gittikçe batağa saplanıyordu. Buna karşılık emekçi halk hareketi gitgide güçleniyordu. Hakim güçler arasında çekişme ve çatışmalar artmıştı. Bunun ordu içinde de yansımaları vardı. Sömürgeci Portekiz ordusu rüşvet ve yolsuzlukla, klikleşmelerle çürümüştü, genç subaylar arasında birçok marksist veya radikal vardı. Ve gerçekleştirilen darbeye sol kanat hakim oldu. Komünist ve sosyalistlerin ağırlığında hükümet kuruldu.

YAŞAYAN FAŞİZM İSPANYA

İspanya'da, 1931 yılında Primo de Rivera'nın faşist diktatörlüğü sona erdi. Kral yurt dışına kaçtı ve Cumhuriyet ilân edildi. Ancak burjuva sosyalistleri komünistlere set çekmek ve burjuvaziyi güçlendirmek amacıyla hareket ettiler, oysa burjuvazi kısa zamanda tutucu bir güç haline geldi; ordunun, kilisenin ve büyük toprak sahiplerinin desteğini tamamen aldı. Buna karşılık etkin bir işçi ve köylü hareketi, büyük ölçüde komünist ve sosyalistlerin güdümünde gelişmekteydi. 1934'lerde işçi iktidarının kurulması, sağlam bir cepheye dayanabilse anlık bir olayken, kilise ve burjuva cumhuriyetçileriyle birleşen sosyalistler, iktidarı engellediler. Bu arada kendilerine «Falanj» adını veren faşist güçler, özellikle kilise ve ordudan aldıkları destekle güçleniyorlardı. Bu tehlike karşısında sol cephe nihayet kısmen birleşebildi: Birleşik Halk cephesi kuruldu. Birleşik Halk Cephesi katıldığı seçimlerde, 1936 Şubatında 473 üyeli Meclis'in 268 üyeliğini aldı ve Cumhuriyetçi Azana liderliğinde sol bir hükümet kuruldu. Birleşik sağ Cephe kitlelerin büyük desteğine sahipti. Büyük sermaye büyük toprak sahipleri ordu ve kilise ise karşısında bulunuyordu. Ancak karşı devrimci güçlerin tasfiyesini sağlayabilecek radikal tedbirler, cephe içindeki Cumhuriyetçilerin ve burjuva Sosyalistlerinin engellemesiyle karşılaşıyordu. 1936'da endüstri ve banka kodamanlarının, büyük toprak sahiplerinin, kilisenin desteklediği ve Ordunun fiilen yürüttüğü iç savaş başladı. Bu savaşta İspanya'nın işçi ve köylü tüm emekçi halkı Cumhuriyet için faşist güçlere karşı sonuna kadar, kahramanca ve tarihte eşi benzeri az bulunan şekilde yıllarca savaştı. Dünyanın tüm ülkelerinden sosyalistler, uluslararası dayanışma ruhunu ve ateşini yeniden yakarak bu savaşa katıldılar. Uluslararası alaylar da faşizme karşı savaştılar. Yine de Almanya ve İtalya'nın açık, diğer Avrupa ülkelerinin de örtük ve dolaylı destekleriyle savaşı Frankocu faşistler kazandı. İngiltere finans kapitali, bu savaş kendi silâh tekellerine kâr sağladığı için; Fransız finans kapitali, Fransa da devrimden korktuğu için, savaşa katılmama kararı aldı. İspanya'da, işçilerin ve köylülerin kanlarına basa basa faşizm kazandı. Franko gerici-faşist diktatörlüğünü kurdu; bu diktatörlük halâ devam ediyor. Ancak İspanya bugün Avrupa'nın en geri ülkelerinden biri ve için için kaynıyor. Nitekim bu ayın geçtiğimiz günlerinde İspanya'da, İspanya'nın monarşistler dahil tüm anti-faşist güçlerini içeren bir demokratik cephe kuruldu. İspanya'da faşizm sendeliyor. Belki de yıkılışı hasta ve yaşlı diktatör Franko'nun ölümünü bile beklemeyecek...

FAŞİZMİN YEDİĞİ SON DARBE: YUNANİSTAN

Birinci Dünya Savaşından sonra, Yunanistan'da, darbeler, sağ ve sol iktidarlar birbirini izledi. Ancak ne emekçi hareketi iktidarı kesinlikle ele geçirebildi, ne de sermaye kesin diktasını kurabildi. Ancak işçi hareketlerinin yoğunlaşması, ekonomik bunalım, Yunan sermayesinin çıkmazları, emekçi sınıfların hareketliliği ve iktidara aday olmaları 1935'de Krallığı ve Faşist General Metaxas diktatörlüğünü getirdi. Bu dönemde gerek işçi sınıfı, gerekse sosyalistler ve örgütleri üzerine büyük baskılar uygulandı. İkinci dünya savaşının işgal yıllarında işçi sınıfı sosyalistlerinin öncülüğünde Milli Kurtuluş Cephesi gerçekleştirildi ve EAM adına alan bu örgütün ELAS adlı halk ordusu Yunanistan'ın önemli bölgelerinde fiilen yönetimi ele aldı. 1944 yılında en güçlü dönemini yaşayan hareket, savaş sonrasında gelişen dünya koşulları içinde güçten düştü ve 1946'da başlayan iç savaş 1949'da Komünist Partisinin ateş kes ilanıyla ve demokratik güçlerin gerilemesiyle, yenilgisiyle sonuçlandı. Bundan sonra, sağ ve liberal partiler iş başına geçtiler, parlamenter demokrasi kuruldu ve Yunanistan NATO'ya bağlandı Ardından 1967 Mayıs'ında Papadopulos'un albaylar cuntası bir CİA oyunuyla faşist darbeyi gerçekleştirdi. Yunanistan'da demokrasi 7 yıl için sona erdi. Ve bu yedi yıllık dönem çağımızın en ağır işkencelerinin, en uzun siyasi tutuklamalarının, en açık bir faşizmin uygulandığı dönem oldu. Bu baskı ve teröre rağmen, 1972 yılından başlayarak demokratik güçlerin direnci yeniden kendini gösterdi. Ülkenin ekonomik durumu feci bir görünümdeydi. Enflasyon hızında Yunanistan dünyada birinciydi. Bir avuç para babası karunlar gibi zengin olurken kitleler inliyordu. Papadopulos yeni bir CİA oyunuyla devrildı yerini bu defa bir generaller cuntası: Gizikis'in cuntası aldı... Bu cuntanın sonunu hepimiz biliyoruz. Artık yaşayamayacağını gördüğü bir anda, kitlelerin dikkatini dış sorunlara çevirmek isterken yaptığı son bir çılgınlıkla, Kıbrıs olayları sırasında devrildi. Yerine sivil bir hükümet kuruldu. Yunanistan'da faşizm yıkıldı ve demokratik güçler şu son günlerde büyük bir hızla yol almaya başladılar.

HALKLAR KONUŞUYOR
(Kahrolsun Faşizm)

FAŞİST YUNAN CUNTASI
(Dün Yunan halkına zulmediyorlardı, bugün halk onları yargılıyor)

TÜRKİYE'DEKİ FAŞİZM PROVALARI

Türkiye'de son faşizm denemesi 12 Mart 1971'de gerçekleşti. Bir yandan tekelci sermayenin içinde bulunduğu dar boğaz, öte yandan 1969'lardan sonra hızlanan işçi hareketi, kitle uyanışı, sosyalist gelişme ve sömürücü sınıfların kendi iç çelişkileri, ve bütün bunların karşısında sosyalist hareketin ve örgütlenmenin zaafları Türkiye tekelci sermayesini, parlamenter demokrasi alternatifini bırakmaya yöneltti. Burjuva reformizmi ve radikal küçük burjuva reformculuğuna tavizlerle başlayan gelişmeler bir süre sonra faşist uygulama ve provalara dönüştü. Parlamento görünüşte korundu ama etkisi kalktı. Finans kapital bir süre orduya dayanarak diktasını sürdürmeyi tercih etti. Kazanılmış tüm demokratik haklar geri alındı. Emekçi sınıfların örgütlenmesi engellendi. İşçi sınıfı üzerine çok ağır ekonomik-siyasal baskılar getirildi. Yurtseverler, ilericiler, sosyalistler tutuklandılar, işkence ve zulüm gördüler, Fikir yasak edildi, kitaplar yakıldı. Terör her yanda kol gezdi. 60'dan fazla genç çeşitli şekillerde öldürüldü... Ancak kitlelerin demokratik özlem ve istekleri, başka iç ve dış koşullarla da birleşerek faşizme galip geldi. 14 Ekim 1973'de iki buçuk yıllık bir örtük faşizm veya faşizm provası döneminden sonra, finans kapitalin gerilemesiyle seçimlere gidildi ve parlamenter demokrasiye dönüldü.

ENDONEZYA'DAKİ BÜYÜK KATLİAM

Antiemperyalist tarafsız bir politikanın savunucusu olan Sukarno'nun kurduğu, milliyetçilerden, komünistlerden ve ülkenin yapısı gereği antiemperyalist eğilimler kazanmış dinsel çevrelerden meydana gelen MASAKOM adlı «ulusal cephe» 1958'de gerçekleşti. Ancak sınıf temeli sağlam olmayan ve ağırlığı «sermaye»de olan bu cephenin bekleneni veremeyeceği kitleleri ekonomik ve siyasal özgürlüklere kavuşturamayacağı ve emperyalizmin sömürüsü altındaki bir ülkede sermayenin emperyalizmden bağımsızlaşamayacağı düşünülecek olursa baştan belliydi. Başarısızlıklar, sol güçlerin de ağırlığıyla Sukarno'yu daha da sola ve Çin'den destek aramaya itti. 1965'de Çin taraflısı komünistler ordunun bir kesiminden de destek bularak bir darbe hareketine giriştiler. CİA'nın oyunlarının darbede ve bastırılmasında büyük payı oldu ancak ülkedeki sol güçler dağınıktı. İşçi sınıfı iktidarı almaya hazır değildi, örgütlenme düzeyi düşüktü. Darbe ordunun sağ kanadı tarafından kanlı şekilde bastırıldı. Cephe içindeki milliyetçiler, komünistleri temizlemek için bu olayları fırsat bildiler. Endonezya'da koyu bir faşist terör başladı. Tüm faşist örgütler ve güçler faaliyete geçtiler. Kısa bir süre içinde bir milyondan fazla yurtsever, ilerici, sosyalist öldürüldü. Hareket kanla ve barutla ezildi. Ülkeye en koyu bir faşizm hakim oldu. Emperyalizmin uşağı Faşist Suharto köpeğinin faşist diktası yeryüzündeki en acı katliamı sosyalist ve yurtsever katliamını getirmişti. Endonezya katliamı işçi sınıfının örgütlü öncülüğünde kurulmayan cephelerin başarısızlığını belgeleyen bir ders, Dünya anti-faşist hareketi için acı fakat önemli bir deney olmuştur.

Anti-Faşist mücadele aralıksız sürmektedir

Türkiye faşist bir dönem yaşamıştır. Türkiye'de zindanlar sosyalistler ve yurtseverlerle dolup dolup taşmıştır. Türkiye'de kontrgerilla işkenceleri tüm dünyanın bildiği bir gerçek olarak, nice devrimci ve yurtsever üzerinde en kanlı biçimde uygulanmıştır. Grevler durdurulmuş, devrimci işçi ve köylülere şiddet kullanılmıştır. Türkiye'de binlerce ev basılmış, en binlerce sosyalist ve yurtsever tedirgin edilmiştir. Sokağa çıkma yasakları konularak koskoca İstanbul ev ev aranmıştır. Devrimciler üzerinde sürek avı tezgâhlanmıştır. Doğuda emekçi köylülerimize zulüm üstüne zulüm uygulanmıştır.

Türkiye'de genç, fedakâr, yiğit devrimciler öldürülmüştür, idam sehpaları kurulmuştur...

Türkiye'de anayasa lüks ilân edilerek, 60 kadar maddesi geriye doğru değiştirilmiştir. Devlet Güvenlik mahkemeleri kurulmuştur.

Anti-faşist ve demokratik mücadelemiz sona ermemiştir. Hâlâ hapiste yatan kardeşlerimiz vardır. Hatta 14 Ekim'den sonra tutuklanan kardeşlerimiz hapistedir. Devlet Güvenlik mahkemeleri işletilmektedir. Birkısım devrimcinin ve yurtseverin siyasi hakları ellerinden alınmıştır.

İçerideki kardeşlerimiz çıkmadan, anti-demokratik kanunlar temizlenmeden faşizmin kalıntıları silinemez... Faşizmin izleri ise, zulüm ve teröre göğüs geren halkımızda, devrimci kardeşlerimizde ve onların ailelerinde yaşamaktadır. Kaybedilenlerin telâfisi mümkün değildir, ama tarih ve halkımız emperyalistleri ve onların ortaklarını, faşist uşaklarını lanetlemiştir. Faşistler tarihin ve halkımızın yargılamasından kurtulamayacaklardır.

Faşizmin zulmünü ezecek güç, halkların bağrında yaşayan Devrim'dir

«İşçilere sadece şunu söyleyebilirim : Vazgeçmeyeceğim. Bu tarihi anda, halka verdiğim sözü hayatım pahasına tutacağım. Bir kere daha muzaffer olacağımıza inancım tamdır. Yaşasın Şili.»

Salvador Allende

11 Eylül, Şili'de Başkan Allende'nin emperyalizmin el ulağı faşist generaller ve onların sivil akıl hocaları tarafından alçakça katledilip Halk Birliği iktidarına son verilişinin birinci yıl dönümüdür. İşçi sınıfı ve işçi sınıfı ideolojisi düşmanlığının, dolayısıyla emperyalizm hesabına halkın gerçek çıkarlarına ihanetin, «vatan» kurtarma ve «özgürlük» adına ne boyutlara varabileceğini gösteren bu olayı bugün bir kere daha kısaca hatırlamakta yarar var.

Başkan Allende ile birlikte en azından yirmi bin işçi, öğrenci ve yurtseveri de öldüren faşist darbeyle yıkılan neydi?

Halk Birliği iktidarı idi!

O Halk Birliği ki, 1970 Başkanlık seçiminde Allende'nin yüzde 36,2 ile en çok oyu alarak Başkan olmasını sağlamış, bunu izleyen iki yıl, Şili'nin ekonomik ve sosyal hayatında halk yararına ve ekonomik bağımsızlık doğrultusunda köklü dönüşümlerin gerçekleşmeye başlamasına sahne olmuştu.

1970'de yüzde 2,5 olan gayri safi millî hâsıla artışı, Allende hükümetinin göreve başlamasıyla daha 1971'de yüzde 8,3'e çıktı. Ücretlerde yüzde 35-66 arasında yükselme sağlandı. İşsizlik oranı yüzde 6'dan yüzde 3,8'e düştü. Sanayi üretiminde kapasite kullanımı yüzde 100'e kadar çıktı. Bu arada bütün bakır sanayii ve başlıca sanayi kesimlerinin büyük kısmı devletleştirildi. Toprak reformu hızlandırıldı. Eski Başkan Edvardo Frei'nin köylüye altı yılda dağıttığı 3,4 milyon hektar toprağa karşılık Halk Birliği 1971'de sadece sekiz ay içinde 2,2 milyon hektar toprağı büyük toprak sahiplerinin elinden alıp yoksul köylüye verdi; kamu sektörüne katılan çiftliklerde sosyal üretime geçildi. 1970-73 Yıllarında nüfusun yüzde 50'sini oluşturan yoksul tabakaların millî gelirden aldıkları pay yüzde 16,5'ten yüzde 17,6'ya, orta sınıfların geliri (nüfusun yüzde 45'i) yüzde 53,9'dan yüzde 57,7'ye ulaştı; toplam nüfusun yüzde 5'ini geçmeyen zenginlerin payı ise yüzde 30'dan yüzde 24,7'e indi. Enflasyon oranı 71 öncesinde her yıl yüzde 30-40 arasında değiştiği halde 71'de yüzde 20 civarında kaldı.

Bu durumun halkın siyasî tercihlerini de olumlu etkilediği görüldü. 1971 Belediye seçimlerinde Halk Birliği oyların yüzde 50,9'unu aldı. Mart 1973 parlamento seçimlerinde ise, emperyalizmin ve yerli burjuvazinin bütün kasıtlı tahriklerine ve bu arada ülkeyi içine sürükledikleri ekonomik ve siyasî bunalıma rağmen, Halk Birliğinin oyları yüzde 44 gibi Şili tarihinde az görülmüş bir düzeye ulaştı.

Halk Birliğini Kimler Devirdi?

Buna karşılık Halk Birliği iktidarını onca cana kıyarak ve demokrasiyi boğazlama bahâsına devirenler kimlerdi?

Başta ABD emperyalizmi ve ABD çok-uluslu şirketleriyle onların yardakçısı Şili tekelci burjuvazisi, parababaları, faşist generaller, gözlerini iktidar hırsı bürümüş, tepeden tırnağa işçi sınıfı düşmanlığıyla meşbu kaypak küçük burjuva politikacılar. Ve küçük çıkar bencilliğinden ne yapsa kurtulamayan şaşkın küçük burjuvazi!

ABD emperyalizmi, Allende'nin Cumhurbaşkanı olmasını daha baştan önlemeye çalışmıştı. 1970'de Amerikan gizli istihbarat servislerinin yabancı ülkelerdeki çalışmalarını yöneten Henry Kissinger, Allende'nin seçim zaferinin hemen akabinde, «Şili'de komünist bir rejim kurulacağını, Arjantin, Peru ve Bolivya'nın da onu örnek alarak aynı yola gidebileceklerini, Halk Birliğinin başarısının yalnız Lâtin Amerika'da değil, Fransa ve İtalya'da dahi bir salgın yaratmasının her ne bahâsına olursa olsun önlenmesi gerektiğini» söylüyordu. Allende'nin başa geçmesini önlemeye, sonra da devrilmesini sağlamaya çalışan Şili'deki ABD merkezli çok-uluslu şirketlerin başını, orda büyük yatırımları olan ve her alanda türlü karanlık işler çeviren İTT şirketi çekiyordu.

Halk Birliği denemesinin hiç başlamaması, ya da başladıktan sonra «her ne bahâsına olursa olsun» başarısızlığa uğratılması, genel emperyalist strateji açısından olduğu kadar, emperyalizmin Şili'deki doğrudan ekonomik çıkarları açısından da ABD'nin gözünde «gerekli» idi.

Şili dünyanın en büyük bakır üreten ve ihraç eden ülkelerinden biridir. ABD dünyanın en büyük bakır üreticisi olmasına rağmen, bir ileri sanayi ülkesi olarak işlediği bakır ürettiğinden çok fazladır ve aradaki fark gitgide büyümektedir. 1972 Yılına kadar dünya bakır kaynaklarının yüzde 80'i Batı blokunun denetimi altındaydı, üretilen bakırın yüzde 78'ini de yine Batılı emperyalist ekonomiler tüketiyordu. 1972'den sonra ise Batılılarca denetlenebilen bakır kaynaklarının oranı yüzde 40'a inmiştir; geri kalan kaynaklar komünist ya da ilerici rejimlerin eline geçmiştir. Şili'de Halk Birliği başa geçmeden önce bakır üretiminin yüzde 90'ı büyük Amerikan şirketlerinin elindeydi. Bunun gibi ABD tekellerinin Şili'de değeri bir milyar doları aşan yatırımları vardı. Kimya sanayiinin yüzde 80'i metal sanayiinin yüzde 50'si, gıda sanayiinin yüzde 43'ü, orman ürünleri sanayiinin yüzde 17'si yabancı şirketlere aitti. Bu bakımdan, Şilinin devlet sektörüne gitgide daha çok ağırlık vererek sonunda mutlaka sosyalizme varacak bağımsız bir ekonomik ve sosyal kalkınma aşamasından başarı ile geçmesine emperyalizm göz yumamazdı.

1971 Başından itibaren ABD hükümetinin ve uluslararası kapitalist mihrakların gayretleriyle Şili'nin hemen tüm dış kredi imkânları kesildi. Şili ekonomisinin en büyük ve hemen hemen tek mâlî dayanağı olan bakır gelirlerinin (tüm döviz kazancının yüzde 80'i) büyük kısmı ABD hükümetinin zoruyla yabancı bankalarda bloke edildi. Bu yüzden ekonomi yılda 300 milyon dolar kayba uğradı. Bunun için ileri sürülen bahane, millîleştirilen yabancı bakır şirketlerine tazminat ödemeyi Allende hükümetinin haklı olarak reddetmesiydi. Çünkü yapılan hesaplara göre, o günedek Şili'den yok bahasına alıp götürdükleri zenginliklere karşılık asıl yabancı şirketler Şili'ye borçluydular (ABD Anaconda şirketi 78 milyon dolar; yine ABD Kennecot şirketi 310 milyon dolar)!

Dış ekonomik baskı ve engellemeye paralel olarak, içerde Allende hükümetinin icraatından işi ve çıkarı bozulan tekelci burjuvazi, CİA ile içli dışlı sağcı partiler, çok-uluslu şirketlerde hisse sahibi Amerikancı basın tröstleri, küçük burjuva politikacılar ve yüksek bürokrasi hükümete karşı yoğun bir yıpratma ve engelleme kampanyasına giriştiler. Dış baskılar altında hızlanan enflasyon ve yerli sermayenin yarattığı kasıtlı üretim düşüklüğü, mal darlığı, örgütlü karaborsa, yıkıcı grev hareketleri ortamında faşist çetelerin sabotajları, cinayetler, anarşi ve kargaşa aldı yürüdü. Ordu içinde faşist darbe teşebbüsleri birbirini kovaladı. Enflâsyondan gözü yılan, ve ondan da çok, hükümetin enflasyona ve ekonomik anarşiye karşı almaya yöneldiği sosyalistçe tedbirlerden gocunup ürken küçük burjuva yığınlar, Halk Birliği denemesini her ne bahâsına olursa olsun boşa çıkarmaya kararlı sağ partilerin ve politikacıların kuyruğuna takıldılar. Bütün bu kampanyayı finanse edenler uluslararası banka merkezleriyle ve bu arada Brezilya cuntasıyla sıkı ilişkiler kuran Şili Patron Sendikası yöneticileri ve çok-uluslu şirketler ve CİA idi.

Sonunda ordu içindeki bazı demokratik direnişler tasfiye, baskı ya da sınıfsal içgüdülere hitap edilerek ikna yoluyla altedilip ordunun «birliği ve beraberliği» sağlanınca, ABD emperyalizmi ve yardakçıları muradlarına erdiler.

Oysa Allende hükümeti her girıştiği işi demokratik meşruiyet sınırları dışına çıkmadan gerçekleştirmişti. Onu devirdikten sonra başa geçenler ne yaptılar?

İşçi sınıfını ve yoksul köylülüğü, tüm ilericileri, demokratları, yurtseverleri çarpan azgın terörle birlikte ülkede sıkıyönetim ve iç savaş hâli ilân ettiler. Parlamento dağıtıldı, bütün solcu partilerle yayın organları kapatıldı, diğer partilerin siyasî faaliyeti süresiz askıya alındı, Genel İşçi Sendikaları Birliği feshedildi, her türlü sendikal faaliyet ve işçilerin iş yerlerinde «siyaset» konuşmaları yasaklandı. Grev yapmaya kalkanların ânında öldürülecekleri ilân edildi. 200 Bine yakın işçi siyasî nedenlerle işten atılırken, iş kanunu ve sosyal sigorta mevzuatı yürürlükten kaldırıldı. Günlük çalışma saatleri ek ücretsiz uzatıldı. Basının ağzına kilit vuruldu, üniversiteler askerî işgâl altına alındı, öğrencilerin yüzde 50'si okullarından atıldı.

Bütün bunlar olurken, «vatan» Marksist «boyunduruk»tan kurtarılır ve ülkede «huzur» ve «istikrar» ortamı sağlanırken, Halk Birliği tarafından kamulaştırılan toprakların büyük kısmı eski sahiplerine iade edildi. Toprak Reformu Merkezlerinde (kamulaştırılan çiftliklerde) çalışan ücretli köylülerin işlerine son verildi. Halk Birliğinin denetim altına aldığı ve devlet eliyle işlettiği yerli -yabancı iş yerleri, şirketler, bankalar eski sahiplerine (yani yabancı sermaye ile yerli ortaklarına) devredildi. Bundan böyle iç ve dış ekonomik ilişkilerde tam «karma ekonomici» bir anlayışın hâkim olacağı açıklanırken ücretler donduruldu, birkaç temel ihtiyaç maddesi dışında bütün fiyatlar ekonomiyi «hürriyet» içinde sağlığa kavuşturma gerekçesiyle serbest bırakıldı! Bunun ilk sonucu, genel fiyat artışları arasında bir kilo ekmeğin fiyatının Allende devrilmeden iki ay önce 6,4 escudo iken (11 Eylülde, 11 escudo), 1974 yılı başında 134 escudoya fırlaması oldu. Yüzde 2 bin'in üstünde, yani yirmi misli artış! Oysa Cuntanın 74 yılı başında asgarî ücreleri 18 bin escudoya çıkarmasıyla, aynı dönem içinde ücretler sadece beş misli artmış oluyordu.

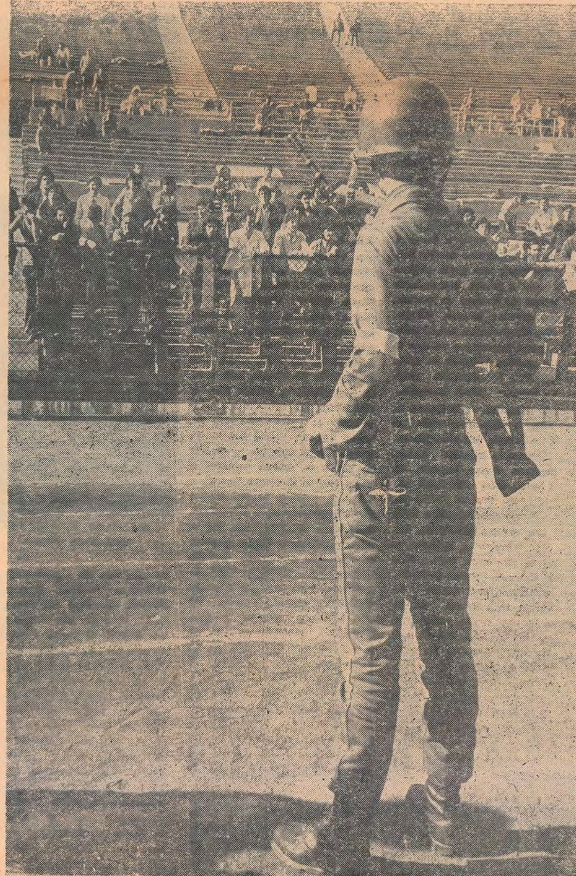
Bu arada Cunta, millîleştirilen bakır şirketlerine tazminat ödeneceğini vaadetti ve çok geçmeden, yüzde 16'ya kadar çıkan faiz ödemelerini de öngören bu vaadini yerine getirmeye başladı. Bunun üzerine Cunta yönetiminde Şili, Halk Birliği iktidarından esirgenen dış kredi imkânlarına yeniden kavuştu. 73 yazında Allende hükümetinin 300 bin ton buğday ithali için istediği krediyi vermeyen Washington, 11 Eylülden sonra ilk elde Cuntaya 24 milyon dolar borç, ardından da buğday ve mısır ithali için 50 milyon dolar daha kredi verdi! 1970'den sonra Şili'yi «en büyük risk» alanı içine alan Kuzey Amerikan özel bankalarından kısa vâde ile 150 milyon dolar; Kanada, Arjantin, Brezilya'dan 300 milyon dolar; Finlandiya, Belçika, Batı Almanya, Fransa ve Brezilya bankalarından da bakır rafinerilerinin yenilenmesinde ve maden taşıyıcı araçlar ve sair techizatın satın alınmasında kullanılmak üzere 140 milyon dolar sağlandı.

Belli ki Şili'de «karma ekonomi», «kutsal mülkiyet» ve «hür» teşebbüs düzeni eski ağababalarına, onlar da bir süre yitirdikleri ezeli «dost»larına yeniden kavuşmuşlardı. Emperyalizm uzun vâdeli hesapları uğruna ilerde tercih değiştirip başka atlara oynamaya karar verse bile pek birşey değişmezdi. Şili'de faşizm ve faşistler o gün için kendilerinden bekleneni yapmış, görevlerini yerine getirmişlerdi.

Kahrolsun Faşizm

Geçen yıl bugünlerde Şili'de binlerce devrimci kardeşimiz, işçi kardeşimiz hunharca katlediliyordu... Seçimle işbaşına gelen ve kapitalistlerin hürriyetlerine dokunmayan, onların kanunları içinde kalan Allende'nin 3 yıllık halk cephesi iktidarı, emperyalistler ve onların Şili'deki baş ortağı yerli oligarşi tarafından bir faşist cunta eliyle yıkılıyordu. Şili'de ilk hafta içinde 15 binden fazla sosyalist ve yurtsever öldürülmüş, onbinlercesi stadlarda tutuklanmış, gene onbinlerce ev basılmış, yüzbinlerce kitap yakılmış, barış ve demokrasi ülkesi Şili'de faşist terörler estirilmiştir... Amaç emperyalist çıkarların Şili'de devamını sağlamak, oligarşinin egemenliğini kurmaktı. Kitleler, emperyalizmin ve genel olarak kapitalist sınıfın bizzat kendisinin koyduğu kurallara gene kendisinin aldırmadığını gördü... Burjuvazi, demokrasi ancak kendi işine geliyorsa, ve geldiği kadarıyla demokratikti, böylece tüm dünya halkları emperyalizmin ve faşizmin karanlık yüzünü burjuva riyakârlığının gerçek cephesini bir kez daha görmüştü...

Şili'de geçen yıl 11 Eylül karşı devrim darbesiyle başlayan ve bugüne kadar devam eden kanlı terörü, işçi sınıfımız başta olmak üzere yoksul köylülüğümüz, yurtsever ve demokratik güçlerimiz ve tüm emekçi halkımız adına şiddet ve lanetle protesto ediyor, Şili'de ölen kardeşlerimizle birlikte faşizmin kurbanı tüm dünya devrimcilerinin ve emekçilerinin, Türkiyemizin devrim şehitlerinin anısı önünde saygıyla, ama inançla, azimle, ve bilenmişlikle eğiliyoruz.

Stadyumlar hapishane oldu. İşçi mahallelerinde faşist namlular ölüm kustu

Devrim öncelikle bir iktidar sorunudur

Emperyalistler ve uşakları göstermelik burjuva demokrasilerinin işlemez olduğu yerde gözlerini kırpmadan faşist diktalarını ilân etmek isterler. Emekçi halkın öncü gücü olan işçi sınıfının görevi ise gerici egemen güçlerin her türlü saldırısına göre «hazırlıklı» olmak ve tüm emekçi halkın hazırlanmasına öncülük etmektir. Bu hazırlığın biricik yolu devrimci örgütlenmeden geçer.. Oyunu burjuvazinin kuralları içinde oynamayı kabul eden, bu sınırlara karşı mücadele etmeyen, işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesini geliştirip güçlendirmeyen bir sosyalizm peşinen yenilgiyi kabul etmiş demektir.

İşte Şili'deki dramatik olaylar bu gerçeği acı bir şekilde, onbinlerin kanı ve canı pahasına, milyonların ızdırabı ve gözyaşı karşılığında birkez daha ispatlamıştır.

Olaylar bilimin ve devlet teorisinin doğruluğunu bir kez daha hem de acı deneylerle gösterdi. Emekçi halkın, «üretim araçlarının kamusal mülkiyetine sahip olabilmesinin teminatı, önce üst yapı kurumlarının, emekçi halkın devrimci demokratik iktidarına göre düzenlemesidir. Yani sorun önce bir iktidar sorunudur, iktidar ise hükümetten ve parlamentodan ibaret değildir, tüm üstyapı kuruluşları bütünlüğüdür. Bu kuruluşlar emekçi halkın demokratik iktidarına göre düzenlenmezse, emekçi halk iktidarda sayılamaz. Ancak böyle güçlü bir iktidar, üretim araçlarını kamunun mülkiyetine geçirmeğe muktedir olabilir ve böylece üstyapı ile alt yapı arasında uyum sağlanarak halkın demokratik iradesi pekişmiş olur.

Böylesi bir örgütlenmeye sahip işçi sınıfı partisi ve müttefik emekçi güçler, üstyapı örgütlenmesini de gerçekleştiremezler. Şili'deki acı deneyin yeniden ispatladığı acı gerçek budur. Allende'nin sağ çizgisi ve örgütlenme anlayışı, oradaki işçi sınıfı partisinin sağ günahlarıyla birleşince, ortaya çıkan örgütler ittifakı, örgütlenme düzeyinin düşük olmasına bağlı olarak, hükümeti alacak kadar yaygın ve geniş olmasına rağmen iktidarı ele geçiremeyecek, ya da elde tutamayacak kadar da zayıftı. Bu nedenle «Halk Cephesi» yönetimi bir devrim niteliği taşımıyordu. İşçi sınıfına dönük geniş bir demokrasi bu yüzden karşı-devrim tarafından yenilebildi... Fakat Şili işçi sınıfı ve tüm emekçi halkı bu deneyden eksiklerini ve yanlışlarını telâfi ederek çıkacak, emperyalizmin uşağı faşist iktidarı mutlaka devirecektir.

Nihai zafer Şili halkınındır... Dünya halklarınındır.

Pinochet ve çetesi: Döktükleri kanda boğulacaklar, Şili emekçilerinin öcü bu emperyalist uşaklarında kalmayacak.

Reformculuğun Ana Özellikleri

Burjuva reformculuğu ve küçük burjuva ilericiliğinin kapitalist bir toplumda kristalleşmesinin ana belirleyici faktörü, dünyada ve o toplumda, genel olarak işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişkinin derinleşmesi, sosyal mücadelenin hızlanmasıdır. Şimdi bu, iki farklı temelden kaynaklanan, özünde aynı noktaya varan, ama yer yer farklılıklar gösteren iki reformist çizginin ana özelliklerini görelim. Bu iki reformist çizgi, sosyal demokrat, burjuva reformculuğu ve küçük burjuva radikalizmidir.

SOSYAL DEMOKRAT REFORMİZM

Batı toplumlarında, yani gelişmiş kapitalist toplumlarda, işçi sınıfının mücadelesi, burjuvaziyi belirli tavizlere zorlar. Sınıf çelişkilerini yumuşatıp emperyalizmin, kapitalizmin ömrünü uzatmayı, geçici olarak sosyal barışı sağlamayı amaçlayan burjuva reformizmini, bugün Batı'da «sosyal demokrasi» temsil etmektedir.

Batı'da sosyal demokrasi, bilindiği gibi, işçi sınıfının içinden doğup, gitgide sağa kayarak bugün Batı finans kapitalinin alternatifi haline gelmiştir. Emperyalist burjuvazi, azgelişmiş ülkelerdeki sömürüden elde ettiği kârların bir kısmını metropol ülkelerinde (kendi ülkelerinde) işçi sınıfı içinden dar bir zümreye aktararak işçi aristokrasisi yaratmış ve işçi sınıfı hareketini «içten fethetmeği» kısmen başarmıştır.

Batı toplumunda, II. Enternasyonal kökeninden gelme «sosyal demokrat» partilerin veya çeşitli sosyal olaylarda ortaya çıkmış merkez sol partilerin hemen hepsi «finans kapital» partileridir.

Bunun yanısıra, işçi sınıfı hareketinin güçlü olduğu Avrupa ülkelerinde, örneğin Fransa veya İtalya'da varolan «sosyalist hedeflerin somutlanması ölçüsünde bu partiler işçi sınıfı sosyalizmini temsil etmezler. Ama işçi sınıfı hareketinin güçlenmesiyle böyle partilerin görüşleri klasik sosyal demokrat partilere nazaran radikalleşmiş ve belli bir anti.monopolist burjuva ve küçük burjuva taban edinmişlerdir. Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve metropol ülkelerde anti.monopolist hedeflerin somutlanması ölçüsünde, bu partiler işçi sınıfı partileriyle ortak cephe kurabilmektedirler. Fakat bu partilerin küçük burjuva ve anti.monopolist burjuva karakterleri asla unutulmamalı, kaynaklıkları gözden uzak tutulmamalıdır.

TÜRKİYE'DE SOSYAL DEMOKRAT REFORMİZM

Türkiye'ye gelince, Türkiye'de bugün burjuva reformizminin temsilcisi CHP sosyal demokrasisi Avrupa'dakine benzer bir kökenden yani marksist bir muhtevanın giderek sağcılaşmasından burjuvaziye kaymasından gelmemektedir. Bunu sık sık CHP genel başkanı da belirtmiştir.

CHP'nin sola açılması, işçi sınıfı hareketinin ve düşüncesinin Türkiye'de güçlenmesi hakim sınıflarla emekçi sınıflar arasındaki sosyal mücadelenin derinleşmesi sonucunda belli bir küçük burjuva tabana yaslanarak olmuştur. İşçi sınıfı hareketinin politik örgütlenme düzeyi ileri olmadığından, halkımızın karşısında yakın zamanda bir sosyalist parti tercihinin imkânı bulunmadığından, bugünkü gücüne erişmiştir. Bu gücün nitel yani şimdiki CHP'nin içinde bulunan radikal unsurlardan ve tabanda, yönetimi aşan bir sol anlayışın bulunmasından gelmektedir. Zaten Ecevit ekibini işbaşına getiren motor, parti tabanındaki bu küçük burjuva dinamizmi olmuştur.

Tekrar belirtelim: Finans kapital sömürüsü son yıllarda özellikle «olağanüstü» dönemde giderek azgınlaşmıştır. Bir yandan tekelci fiyat dayatmaları, öte yandan kırlarda sürüp giden tefeci.bezirgan sömürüsü ülkemizde pahalılığın gitgide artmasına yol açmıştır. Pahalılığın ikiz kardeşi olan işsizliğe gelince, sözkonusu egemen sınıflar ortaklığının sömürüsü yüzünden giderek yoksullaşan ve mülksüzleşen şehir ve kır küçük burjuvazisinin önünde tek alternatif vardır: işçileşmek... Oysa Türkiye'nin sanayileşmesi bu hızlı yoksullaşmayı karşılayacak ve istihdam edecek güce sahip değildir. Bu yüzden işsizlik problemi gitgide artmaktadır.

İşsizlik ve pahalılık zaten kapitalizmin niteliğinin doğal bir sonucudur. Buna Türkiye'nin kapitalist ve prekapitalist sömürü ortaklığını da ekleyince, bu iki sosyal olgu bir «sosyal felaket» biçiminde ortaya çıkmaktadır. Hakim sınıflar, yurt dışına işgücü ihraç edip, emekçilerimizin işgücünü yabancı finans kapitalistlere ucuza kapattırarak bu büyük afeti şimdiye dek bir ölçüde gemleyebilmişlerdir. Böylece bir milyonu aşkın bir işsizler ordusundan kurtulan yerli egemen sınıflar, öte yandan işçilerimizin gönderdikleri dövizleri yatırımlara aktararak kısmi de olsa istihdam alanları açmakta, gene iç piyasaya giren bu paraların tüketilmesiyle, yeni kârlar sağlayabilmekte ve piyasada arz.talep dengesini, belirli bir canlılıkta koruyabilmektedirler.

Ama bu «imkânlar» dahi yerli egemen sömürgen güçleri çıkmazdan kurtaramamaktadır. Öte yandan, özellikle 1960 sonrasında gelişen emekçi halk hareketi ve bu arada özellikle işçi sınıfının ekonomik - demokratik mücadelesi, egemen güçler arasında da çıkar çelişkilerine yol açmıştır.

İşte bu ortamda, işçi sınıfının siyasi mücadele güçsüzlüğü; hareketlenmiş toplum katlarından küçük burjuvazinin kendisine CHP içinde yer aramasına varmıştır. Özellikle 12 Mart sonrası dönemde, halkın üzerinde, sömürü ve tahakkümün artması CHP'yi daha radikal bir muhalefete zorlamıştır.

Fakat CHP Yönetimi iktidar olduğundan bu yana, gitgide ehlileşmiş, özellikle son Kıbrıs olaylarıyla yerli tekelci sermayenin CHP üzerindeki kontrolü artmıştır. Bu, hem CHP içinde halâ var olan tekelciler kanadının güçlenmesini doğurmuş, hem de partinin yapısındaki küçük burjuvazinin kapsayabilir ağırlığını bir görünümü olmuştur. Ayrıca güçlü bir politik işçi sınıfı hareketi şimdilik siyasal arenada ağırlığını duyuramadığı için, genel olarak küçük burjuvazinin ve özel olarak CHP içindeki küçük burjuvazinin tekelci sermayeye kolay teslim olmasına şaşmamak gerekir.

KLASİK SOSYAL DEMOKRASİDEN FARK: POPÜLİZM

İşte gelişmesini kısaca gördüğümüz Türkiye sosyal demokrasisi, Batı sosyal demokrasisinin çeşitli özelliklerini taşımakla birlikte Türkiye'nin yapısında ve yakın geçmişin somut şartlarında bazı farklılıklar taşımaktadır. Sosyal demokrasi, Batı'daki benzerleri gibi, bir yanıyla işçi sınıfını işçi aristokratları ve bürokratları kanalıyla kontrol etmeğe çalışırken öte yandan, Türkiyenin nüfus çoğunluğunu meydana getiren köylülere de bazı vaadlerde bulunmakta ve kır küçük burjuvazisinin bazı özlemlerini karşılamaktadır. CHP'yi bir Batı sosyal demokrat parti'den ayıran başlıca fark, CHP içindeki *köycülük* ve *popülizmdir*..

CHP'yi klasik Batı Sosyal demokrasisinden bir ölçüde farklılaştıran ve sol'da gösteren bu popülizm Türkiye'nin ezilen geniş köylü yığınlarının taleplerinin hem parti içinde bazı temsilciler tarafından yansıması hem kır küçük burjuvasına, üreticisine dayanması hem de bir kısım küçük burjuva aydınının «halkçılık» ülküsünün köy romanlarından geçip gelen siyasal somutlanmasıdır.

KÜÇÜK BURJUVA RADİKAL REFORMİZMİ

Türkiye'de, özellikle 1960 sonrasında ,belirgin bir küçük burjuva akımı olarak varlığını sürdürmüş ve sol içinde çeşitli etkilemelerde bulunmuş diğer reformcu akım, önceden de söylediğimiz gibi, Yön-Devrim çizgisinde somutlanan eğilimdir.

Bu eğilim CHP sosyal demokrasisine göre radikal olduğu için, onu *radikal reformizm* diye adlandırmak yanlış olmaz. Bugün CHP içinde de etkisi ve uzantısı olduğu anlaşılan ve CHP içindeki sol kanat «popülistler»e yakın olan bu çizginin, radikal olmasının ölçütü nedir?

Bir siyasi eğilime bakarken sağ ve sol kıstası, o çizginin işçi sınıfına yakınlığı uzaklığı, dostluğu düşmanlığı esas alınarak tesbit edilir. Bir başka deyişle, ölçüt: *işçi sınıfı çizgisidir*,.

Şu halde reformizmin sosyal demokrat ve radikal kanatlarını incelerken önce onların programlarına bakarız. Bu programlar işçi sınıfına mı daha yakındır, yoksa emperyalistler ve yerli ortaklarına mı?

Birinci boyut programda kendisini gösterir.

Ama bu program, uluslararası ve yerli tekelci sermaye ve onun ortakları karşısında radikal öneriler getiriyorsa radikalliği ölçüsünde, egemen sınıflar tarafından afaroz edilecektir.

Radikalliğin ikinci boyutu yöntem meselesinde ortaya çıkar. Türkiye'de radikal reformistler, daima radikal yöntemler önermişler, iktidara radikal yollardan gelmeğe çalışmışlardır. Önerilen yolların gerçekçi olup olmaması, başarı şansının derecesi, ayrı bir konudur. Şüphesiz ki radikal bir program öneren eğilim, hakim sınıfların daha çok düşmanlığını kazanacak ve uğradığı baskılar daha fazla olacaktır. Gene radikal bir program, radikal yöntemleri getirmektedir.

Türkiye'de radikal reformizm 1961 sonrasında üç başarısız girişimde bulunmuştur. Son olarak 12 Mart öncesinde, radikal bir atılımı tek çıkar yol olarak göstermiş, fakat girişim ya da girişimler finans kapital ağına düşürülerek yenilgiye uğratılmıştır. Ama önerilen yolun geçerlilik derecesinden çok, önerilerin niteliği, bu çizgiyi popülist reformizme göre daha radikal kılmaktadır.

Radikal reformizm, büyük üretim ve dağıtım araçlarının devletleştirilmesini, kırlarda prekapitalist ilişkilerin tasfiyesini önerir. Bu bakımdan popülizmin hayli solundadır. Programın gerçekleşme yöntemi olarak popülizmin kullandığı yola karşı çıkar.

Programının bu yanlarıyla, radikal reformizmde genel olarak «burjuva reformizmi» küfesine kaymak ilk bakışta haksız görülebilir. Ama evvelce de söylediğimiz gibi böyle bir radikal programa sahip küçük burjuva radikalleri azdırlar, kendi çalışma alanları içinde daima sağlarında bulunan ılımlı unsurlarla, birtakım reformcularla işbirliği yaparlar ve genellikle bu reformcuların programlarına taviz verirler. Başlangıçta taşınan sübjektif radikal amaçların sonucu, objektif olarak buruva reformizmine varır. Nitekim küçük burjuva radikalleri, 1961'den beri programlarını yaymak istedikleri halde görüşlerini küçük burjuva kesimlerine yaygın olarak kabul ettirememişlerdir. Ve bu «radikaller» bağımsız davranmağa çalıştıkları sürece, burjuvaziye bağımlılıktan kurtulamazlar. Çünkü, küçük burjuvazinin bağımsız bir tavrının olabilmesi mümkün değildir, toplumumuzdaki ve dünyadaki iki temel sosyal sınıftan birisine yaklaşmağa eninde sonunda mecburdur.

Radikal reformculuğun bir burjuva reformizmi olmaktan öteye gidememesinin başlıca nedenlerinden biri de, işçi sınıfının bilimini ve dünya görüşünü, toplumdaki yerini tanınmaması, ve bilimsel verileri dogma olarak kabul etmesidir. İşçi sınıfının düşünce ve davranışının toplumdaki yerini ve önemini, tarih içindeki misyonunu, öncülüğünü kabul etmeyen görmek istemeyen her ilerici akım, ne denli iyi niyetli ve radikal olursa olsun, son tahlilde burjuva reformizmi sayılırlar.

POPÜLİZM VE RADİKAL REFORMİZMİN ORTAK YANLARI

Ülkemizde iki önemli akım halinde beliren sosyal demokrasinin vardığı en sol nokta olan *popülizm* ile *radikal reformizm* arasındaki farklara daha sonra değineceğiz. Burada bu iki akımın ortak yanlarını vurgulamaya çalışalım:

BİLİMİ İNKÂR: BİLİMSİZLİK

Her iki eğilim de ülkedeki sosyal sınıfların çelişkilerini ve sosyal sınıflar arasındaki mücadeleyi, yani sosyal bilimin ana motifini kabul etmek istemez.

İki eğilimin de ideologlarının tezlerini incelediğimizde görürüz ki, bunlar sınıfların varlığını dolaylı yoldan kabul ederler, ama sınıf mücadelesini tanımazlar. CHP sosyal demokrasisinin ideologları sınıf meselesini, sosyal sınıfların adlarını koymaktan kaçınarak, «sağ.sosyal güçler.sol sosyal güçler» adlı iki kategoride tasnif edip, sınıf ve zümreleri bu iki kategoriye sanki birer meslekmiş gibi yerleştirirler.

Öte yandan, radikal reformcular, anti.emperyalist mücadeleyi fazlasıyla vurgulayıp, iç sınıf dinamiğini ikinci plana atarak, sosyal sınıflar gerçeğini bir başka şekilde örtbas etmeğe çalışırlar.

Her iki reformcu eğilim de, sömürüden bol bol bahsettikleri halde sömüren ve sömürülen sınıfları açık açık koymazlar. Bir toplumda sömürü varsa, egemen sınıflar ve emekçi sınıflar da vardır. Ve toplumdaki sosyal mücadele bu kesimler arasındaki mücadeledir. Solcu olmak demek, ilerici gerçeğini kabul edip, egemen ve ezilen sınıfları doğ. Sınıflar gerçeğini kabul edip, egemen ve ezilen sınıfları doğru tesbit etmek, gerçek kurtuluşun nereden geçtiğini, yani bilimsel tesbitleri kavramak ve emekçi halk sınıfları safında yeralmak demektir.

Toplumların bilimsel gerçeği günümüzden çok önce konulmuştur. Ve aradan geçen binlerce sosyal olay hep bu doğruları kanıtlamıştır. Buna rağmen o görüşlere «modası geçmiş dogmalar» olarak bakmak, işçi sınıfının ve emekçi halkın değil, son tahlilde burjuvazinin işine yarar.

KALKINMA ANLAYIŞI

Kalkınma, tek başına bir ekonomik büyüme değildir. Kalkınma, üretici güçlerin gelişme dinamiğinin gerçekleşmesi'dir. Bu gelişme monoton ve tedrici bir gelişme değildir, tüm üretici güçlerin hızlı ve atılımlı bir gelişmesidir. Ve üretici güçlerin gelişmesi bu güçlerin iki temel unsuru 1) İnsan 2) Teknolojinin gelişmesini öngörür. Sınıflı toplumun vardığı kapitalist aşamada ve kapitalizmin tekelci evresinde, kapitalizm artık üretici güçlerin gelişmesini sağlayan bir üretim tarzı değildir, gerici bir sistemdir... Çağımızın devrimci üretim tarzı sosyalizmdir ve gerici üretim ilişkilerinin yerine devrimci mülkiyet ilişkilerini getirip sosyalizmi kuracak öncü, devrimci sınıf işçi sınıfıdır.

Şu halde kalkınmayı ekonomik.sınıfsal temelinden soyutlayan ekonomik kalkınma girişimleri, olsa olsa birtakım reformlardan ibaret kalır. Gerçek kalkınmanın sağlanması, yani üretim güçlerinin hızlı ve atılımlı gelişiminin gerçekleşmesi, ancak halkın öncü gücü işçi sınıfının öncülük ettiği, veya ideolojik, politik ağırlığını koyduğu, *sosyalizme yönelmiş* bir iktidarla mümkündür. Popülist ve radikal reformizm ise bilim kılavuzu olmadan işçi sınıfının ideolojik ve örgütsel.politik rehberliği veya ağırlığı bulunmadan halk dışından bu işi yapabileceğini sanmaktadır. Böyle olunca sözkonusu siyasi eğilimlerin toplumda devrimci üretim tarzını getirecek temel bir değişme önermedikleri, önerseler bile bu değişmenin sınıfsız —işçi sınıfsız— gerçekleşmeyeceği açıktır. Böylelikle bu politik çizgilerin programları bir kez daha «reformist» kalmaktan ileri gidemez.

SOSYAL ADALET:

Reformizm, işçi sınıfının kuracağı demokrasiyi (gerçek sosyal adalet budur) önermemektedir. Bu yüzden onlara göre sınıflararası barışa dayanan, toplumda gelir dağılımlarını düzenleyen bir kavramdır sosyal adalet. Ve ne tarafa çekilirse oraya gider... Nitekim 1960'ların başlarında egemen sınıfların köpürerek komünistlikle itham ettiği «sosyal adalet» kavramı, bugün artık finans kapital partilerinin de programlarına, bildirgelerine girmiştir.

Radikalizmin sosyal adalet kavramı hakkını verelim ki, popülistlerin çok ilerisindedir ve büyük üretim araçlarının devletleştirilmesini, köklü bir toprak reformunu önermekle, sosyal sınıf çelişkilerini yumuşatmağı değil, egemen çıkar çevrelerinin üstünlüğüne son vermeği amaçlar. Ama bu sübjektif programın bilimsel ve tarihsel olarak gerçekleşmesinin biricik yolu, işçi sınıfının öncü olduğu bir «halk cephesi»nden geçer. Bilim ve sınıf gerçeği anlaşılmadığı, sınıflardan ve emekçi sınıflardan kopuk girişimlerle emekçi sınıfların kurtarılabileceği sanılarak yanılgıya düşülmektedir. Halk kendi kurtuluşunu kendisi gerçekleştirecektir. Bu şekilde bilimden ve ülke şartlarının doğru tesbitinden yoksun kalındıkça programların ve sosyal adalet kavrayışlarının radikal kalması işe yaramamaktadır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi program açıklamaları

Kapitalist üretim biçimi-kapitalist toplum

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Programının gerekçe bölümünü açıklarken, Çağımızda Kapitalizmin artık KALKINMAYI sağlayamayacağını, üretici güçleri geliştiremeyeceğini, çünkü artık rekabetçi olmaktan çıkmış ve tekelcileşmiş olduğunu anlattık. Çağımızda artık gericileşmiş olan kapitalizm nasıl bir üretim ve toplum biçimidir? Bu hafta Kapitalist üretim biçiminin temel üretim ilişkilerinden doğan temel ve belirleyici bazı kavramlarını açıklamaya devam ediyoruz.

Kapitalizmden önce gelen (prekapitalist) tüm üretim biçimleri sadece üreticinin ihtiyacını gidermeye dönüktü. Bu üretim biçimlerinde üretimin amacı tüketimdi. Kısaca prekapitalist (kapitalizm öncesi) üretim, TÜKETİM amacı egemen olan bir sistemdir. Başta teknik olmak üzere, tüm üretici güçlerin gelişmesi, toplumsal işbölümünün ilerlemesi; üretilen ÜRÜN'lerde önemli bir artış sağladı. Ticaret doğdu ve gelişti. Ticaretin ilk dönemlerinde, üretim yine tüketime dönüktü ve sadece tüketimden artan ürün pazarlanıyordu. Giderek üretim, üretici güçlerin gelişmesiyle, tüketim amacını aşmaya, satış amaçları ön plana geçmeye başladı. Böylece basit yeniden üretimin sınırları aşılarak, genişletilmiş yeniden üretime varıldı. Artık üretimin egemen, önde gelen ve tek amacı, *üreticinin tüketimi* değildi. Genişletilmiş yeniden üretim, yani kapitalist üretim yordamıyla birlikte, tüketim için üretilmiş ÜRÜN'ler, artık META'lar halini aldılar. META'lar, sırf alınıp satılan maddelerdi.

Tüketime dönük ÜRÜN'ün, alıp satılan META veya MAL niteliğinin ön plana geçmesi kapitalist üretim biçiminin başlıca özelliklerindendir. Kapitalizm herşeyi metalaştırır, metalaştırmaya çalışır. İlerde göreceğimiz gibi, kapitalist üretim biçiminde insanın emek gücü bile metalaşmıştır, alınıp satılan bir mal haline gelmiştir.

Kısaca, kapitalizmin üretim yordamı olan genişletilmiş yeniden üretim, üreticinin kendi ihtiyaçlarının, kendi tüketiminin tatminini hedefleyen bir üretim değil, pazarı, alım satımı hedefleyen META üretimidir.

Kapitalist üretim biçiminin en tam, en eksiksiz anlatıldığı Marx'ın dev eseri KAPİTAL, «Kapitalist üretim biçiminin hakim olduğu toplumlarda, toplumun zenginliği «muazzam bir mal yığını olarak görünür...» diye başlar ve malın çözümlemesiyle devam eder.

Sermayenin ortaya çıkması

Kapitalizm, tercüme edecek olursak Sermaye düzenidir. Peki sermaye nedir? Günlük dilde sermayeyi, bir kişinin belli bir iş yapmak üzere ayırdığı, topladığı para veya paraya çevrilebilir araçlar, malzeme vb. olarak anlarız. Aslında sermaye, belli bir üretim biçiminde ortaya çıkan belli üretim ilişkilerinin bir sonucudur. Yani kapitalist adı verilen üretim ilişkileri olmasa *para, servet* sermayeye dönüşmez. SERMAYE'nin çıkış noktası MAL DOLAŞIMI'dır. Gelişmiş mal dolaşımına ticaret adı verilir. Ticaret, 16. yüzyılda sermayenin kapitalist anlamda sermaye haline gelmesinin başlangıcı olur.

Kapitalist anlamda, *modern* anlamda sermaye diyoruz. Yoksa genel anlamda, prekapitalist anlamda sermayeden de, tefeci ve tüccar (bezirgân) sermayesi olarak söz edilir. Tefeci ve tüccarın elinde, her zaman, daha kapitalist üretim biçimine geçmezden önce de para şeklinde dolaşımda olan bir tefeci-tüccar sermayesi vardır.

Modern kapitalist sermaye'nin nasıl ortaya çıktığını kavrayabilmek için, yani kapitalist üretim biçiminin bu en temel noktasını, özünü anlayabilmek için, önce genişletilmiş yeniden üretimle ortaya çıkan, «metaların dolaşımı»nın nasıl olduğuna bakalım. Bir malın üretilip satılması, yani paraya çevrilmesi, sonra bu elde edilen para ile başka bir mal alınmasına *mal dolaşımının basit şekli* adını veriyoruz. Üretici bir mal üretir, kendine gerekli bir başka malı alabilmek için ürettiğini satar, aldığı parayla ihtiyacını giderir. Bu, malın değişim sürecidir ve formülü şöyledir: Mal-Para-Mal; kısaca: M-P-M. Bir başka türlü söyleyecek olursak, burada amaç satın almak için satmaktır. Paranın sermayeye dönüşmesinin formülü ise, mal dolaşımı formülünün aksidir. Burada ilk önce para mallara dönüşür, sonra da bu mallar tekrar paraya dönüştürülür. Yani satmak için satın alınır; yeniden satmak için, üretime gerekli maddeler satın alınır. Paranın sermayeye dönüşmesinin formülü: Para - Mal - Para; kısaca P - M - P'dir. Yani, basit mal dolaşımı malın satışıyla başlar ve yeni bir malın satın alınmasıyla son bulur. Buna karşılık paranın sermaye olarak dolaşımı satın almayla başlar ve satışla sona erer. Mal dolaşımında para, sonunda mala dönüşür, yani kesinlikle elden çıkar. Aksine paranın sermaye olarak dolaşımında para, daha fazla para elde etmek için harcanır. Para - Mal - Para formülünde, para artık sermaye haline gelmiş demektir. Ama burada üzerinde çok dikkatle durulması gereken bir nokta vardır. Sermayenin ve genel olarak kapitalizmin püf noktası da budur işte: Parayı mala, yeniden para elde etmek için yatırıyorsam, bu dolaşımın anlamlı olması ancak P-M-P formülünde ikinci P nin ilk P den büyük olmasıyla mümkündür. Bu dolaşım sürecinin anlamı, işin sonunda dolaşımdan çekilen para daha büyük bir para doğurmalıdır ki, hava cıva için iş görülmüş olmasın. Mal dolaşımında, malın satışıyla elde edilen yeni mal bir başka ihtiyaca cevap verir ve bu ihtiyaç giderilir, süreç orada sona erer. Oysa paranın sermaye olarak dolaşımında, ikinci P' sürekli olarak büyüdüğünden, bu dolaşımda paranın hep daha fazla büyümesi başlı başına bir amaç olur. Bu yüzden sermayenin hareketinin sınırı yoktur. Para sahibi, bu süreç içinde ve parasını sürekli olarak büyütme bilinciyle ve isteğiyle, KAPİTALİST, yani sermayedar halini alır. Kapitalistin amacı durmaksızın yenilenen *KÂR* sağlama sürecidir.

Artı-değeı nereden gelir?

İşte, P-M-P formülünde işin sonunda varılan yeni para miktarının, dolaşıma ilk giren para'dan yani ilk P den fazlalığı ARTI.DEĞER adını alır.

Bütün mesele bu ARTI - DEĞER'in nasıl meydana geldiğindedir. Ve artı-değer kapitalizmin tüm yapısını, tüm ilişkilerini, kapitalist sömürüyü, kapitalist gelişmeyi ve çelişkileri açıklayan temel taşıdır.

Kısaca özetleyecek olursak, paranın sermayeye dönüşümü artı-değerin meydana gelişinden, artı değerin yaratılışından ibarettir. Peki artı.değer nasıl yaratılır, nereden doğar? İlk bakışta, hele ticaret gözönünde bulundurulursa, bir malı alış fiyatının üstünde bir fiyata satmak, o malı satın almak için harcanan paradan daha fazla para kazanılmasına, dolayısıyla da ikinci P'nin büyümesine yatırılan ilk paranın fazlasıyla geri alınmasına sebep olabilir denilebilir. Bütün burjuva iktisatçıları, Marx'dan önce bu mantığı yürütmüşlerdir. Bu mantık yanlıştır. Çünkü toplumdaki tüm ekonomik ilişkileri hesaba katmadan, sanki malı değerinden fazlaya satan açıkgöz satıcı, başka malların alıcısı değilmiş gibi düşünülmektedir. Diyelim ki para kazanmak üzere mal satın alan bir satıcıya, bu malı değerinin yüzde 10 üstünde bir fiyatla satmak imtiyazı verilmiş olsun; 100 liralık malı 110 liraya satabilsin. Böylece yüzde 10'luk bir artı değeri cebine indirmiş olur. Ama satacağını satıp, elde ettiği parayla başka bir şey, ya da kârını büyütmek için yeniden satmak üzere mal alacak olsa, yani alıcı haline geldiğinde, karşısındaki mal sahibi de ona malını aldığından yüzde 10 fazlasına satmak ayrıcalığına sahiptir ki, bizim açıkgöz satıcı bu durumda satarken kazandığı yüzde 10'u, alırken kaybetmiş olur. Yani toplam ekonomik ilişkiler hesaba katıldığında değişen hiçbir şey olmaz. Dolaşımdaki mallar arasındaki değer oranı, genelde, hiçbir şekilde değişmez. Kısaca artı değerin meydana gelişi, yani paranın sermayeye dönüşümü, malların değerlerinin altında veya üstünde satılmaları veya alınmalarıyla açıklanamaz. Tek tek durumlarda bu mümkündür ama, bu tek tek durumlardan giderek söyleyecek olursak, mal ve para dolaşımı sırasında, sadece eş değer olan şeyler birbirleriyle değiştirildiğinden, artı değer bu değişimden doğmuş olamaz. Yani dolaşım, yada mal değişimi değer yaratmaz.

Burada bir bilmece yatar: Müstakbel kapitalist nasıl oluyor da malları tam değerine satın alıyor, değerine satıyor, yine de ilk ortaya sürdüğü paradan daha büyük bir parayla çıkıyor bu işten, NASIL?

Sermaye sahibi olmak, sermayesini büyütmek isteyen para sahibi dostumuz, piyasada öyle bir mal bulmalı ki, bu mal tüketilirken, kullanılırken değer yaratsın. Yani P-M-P formülünde, M öyle bir mal olsun ki, kapitalist onu kullansın ama kullanırken bu mal değer yaratsın ve bu yarattığı değerle P yi büyütsün. Bu mal, tarihin belli bir döneminden sonra piyasaya gerçekten çıktı. Bu mal insanın (işçinin) İŞGÜCÜ idi.

Gelecek hafta işgücünün metalaşmasını, nasıl artı değer yarattığını ve kapitalist sömürüyle kapitalizmin gelişmesini göreceğiz.

kitle haftalık gazete

Maden İş'in 27'inci yıldönümünü kutlama gecesinde yönetici klik TSIP bildirisini engellemek istedi

Maden İş Sendikasının kuruluşunun 27. yıldönümü geçtiğimiz hafta kutlandı. Açık Hava Tiyatrosu'nda Cumartesi ve Pazar günleri yapılan kutlama gecesinde, geceye katılan maden işçilerine KİTLE gazetesi ve TSİP'nin bu gün dolayısıyla yayınladığı bildiri dağıtıldı ve TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz bir mesajla maden işçilerinin bu mutlu gününü kutladı.

Ancak, KİTLE'nin daha önceki sayılarında defalarca maden işçilerinin siyasi tercihlerini temsil etmediğini sergilediğimiz ve bu gün gerek maden işçilerini, gerekse DİSK'i sosyal demokrat bir siyasetin kuyruğuna takmayı kendine görev edinmiş bir kısım yöneticiler, TSİP'nin bildirisinin dağıtılmasını engellemeye çabaladılar ve TSİP Genel Başkanının mesajını bağışlanmaz bir tavırla geceye katılan maden işçilerine duyurmadılar. Gerek o gece, gerekse daha sonraki günler bu karşı devrimci tutumlarının hakkettiği cevabı bilinçli maden işçilerinden fazlasıyla alan sendika yöneticilerinin, engellemeğe çalıştığı TSİP bildirisini aynen sunuyor ve işçi sınıfının siyasi mücadelesini ve onun sınıf siyasetini yok etmek isteyen bu kişileri, tüm işçi sınıfımızın yanılmaz yargılamasına terkediyoruz.

Bugün işçi sınıfımız, Türkiye'nin dörtbir yanında emeğin zaferi için, sarı sendikacıları yıkmak için, patron saltanatına «DUR» demek için kanter içinde, gece gündüz demeden, durup - dinlenme bilmeden, emperyalistlerin yerli ortaklarına, yani kodaman parababası patronlara, yani sapsarı ve satılmış TÜRK.İŞ'in gangster sendikacılarına, onların kiralık katillerine karşı amansız, uzlaşmaz, kararlı ve çetin bir kavga vermektedir.

Bugün Türkiye'nin dört bir yanında, işçi kardeşlerimizin verdikleri kararlı mücadeleyi Maden - İş üyesi işçiler iyi bilirler.

İyi bilirler, çünkü onlar, Türk Demir Döküm'de direnmiş, İzsal'da sıkıyönetim altında günlerce grev yapmış, Singer'de ve Gamak'ta ölüm çemberinden kan ve ateşle imtihan olarak geçmişlerdir.

İyi bilirler, çünkü onlar, Sungurlar'da, mahpus damlarının, hücre duvarlarına birlikte direniş türküleri yazmış, Gamak'ta Şerif Aygün ile ölümün üstüne varıp 16 Haziran'da Haymak'ı Mehmet Gıdak'ın nâşını bayrak yapmış haksızlık ve zulmün üstüne bir çığ gibi yürümüş, işçi sınıfımızın Hürriyet, Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesine bütün güçleriyle katılıp, onur vermişlerdir, şan vermişlerdir.

Evet kardeşler, bu böyledir. Dünyanın her yanında, yedi iklim dört bucakta maden işçileri öncüdür.

Çünkü, onlardır 7 kat yerin altından ham cevheri çıkaran.

Onlardır, maddeye biçim ve can veren.

Onlardır, ilk örse - çekiç vuran, Çeliğe çifte su veren Onlardır.

Evet işçi kardeşler bu böyledir. Dünyanın her yanında böyledir.

Türkiye'de de böyledir. Maden - İş Sendikasında da böyledir.

Çünkü; maden işçileri sarı sendikacılığa karşı mücadelede pişmişlerdir.

Çünkü; onlar patronların uşaklarına karşı mücadelede pişmişlerdir.

Çünkü; maden işçileri kendilerinden olan sesi, sapsarı yılgınlık ve ihanetten ayırmasını bilirler..

KARDEŞLER,

Pek çok bilinçli işçi kardeşimiz gibi, Maden - İş üyeleri de kavganın üçlü olduğunu bilirler. Maden - İş üyeleri ekonomik kavgayı yani ekmek kavgasını, politik kavgadan, yani iktidar kavgasından ayırmazlar. Sendikal ve politik mücadelenin bir bütün olduğunu bilirler. Ayrıca Maden.İş üyeleri işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü, kendilerine kılavuz edinmişlerdir. Burjuva bilimine karşı, kendi işçi sınıfı bilimine sahip çıkarlar.

Maden - İş üyeleri, işçi sınıfının ekonomik ve siyasi çıkarlarını parababalarına peşkeş çeken, işçilerin bağımsız iktidar mücadelesini burjuva partilerinin kuyruğuna takanları iyi bilirler.

Maden - İş üyeleri işçi sınıfının yüzyılı aşkın bir kahrın ve çilenin ürünü olan bilimsel nimetlerini tahrif edenleri, yalancıları, ikiyüzlüleri ve dönekleri çok iyi bilirler.

Kardeşler unutmayalım ki, sendikamızın bugünlere gelmesinde yüzlerce ve binlerce bilinçli işçinin ve işçi sınıfı devrimcisinin kanı, teri ve canı vardır. DİSK ve Maden - İş Sendikası, onların kan ve terinden harç olup yoğrulmuş ve işçi sınıfı şehidi kardeşlerimizin naşından örülmüş bir duvar, bir kaledir.

Bu kaleyi onaralım, savunalım ve güçlendirelim.

Kendi sendikamızda kenetlenelim.

Maden - İş ve DİSK içinde, sarı sendikalara karşı, devrimci sendikacılık için mücadele edelim.

Parolamız, tezgâh başındaki işçi devrimci sendikal göreve...

Devrimci sendikacılar, devrimci göreve.

Sendikamız Maden - İş'tir, Konfederasyonumuz DİSK,

PARTİMİZ TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ.

Elektro-Metal grevi yüz elli gününü doldurdu

Elektro - Metal grevi başladığı sırada kısa bir haberle KİTLE'de yer almıştı. O günden bu yana 150 gün geçti ve Elektro - Metal'in 600 işçisi örnek bir disiplin ve kararlılık içinde grevlerini sürdürüyorlar. Bu konuda kendileriyle konuşan KİTLE muhabirinin sorularını cevaplayan Elektro - Metal İşçileri «Bu gün 150 gün oldu. Bu işin sonuna kadar gideceğiz. İsterse 1250 gün olsun. Patron, Elektro - Metal işçilerinin çelikleşmiş birliğini parçalayamayacak ve Elektro - Metal'in tezgâhları, istediğimiz haklar verilmeden asla ve asla çalışmayacaktır.» demişlerdir.

Elektro Metal İşçileri, grevlerinin 150. gününde TSİP Gaziosmanpaşa İlçe örgütüne bağlı üyeler tarafından ziyaret edilmişler ve grevin 150 gününü kutlamışlardır. Bu arada TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz da grevdeki Elektro - Metal işçilerine bir telgraf çekerek başarı dilemiş, direnişlerini, TSİP'nin sonuna kadar desteklediğini belirtmiştir.

Edirne Tekstiplik'te oyunlar tezgâhlanıyor

Tekstil Sendikası Edirne Şubesi yöneticileri gazetemize yazdıkları mektupta, Edirne'de işçilere yapılan baskıları anlatmışlardır, Mektubu aynen yayınlıyoruz.

Sevgili dostlar,

Yazımızı yayınlayarak işçi sınıfı mücadelesine güç vereceğinizi, bize destek olacağınızı umarak başlıyoruz.

Edirne Tekstiplik fabrikasında çalışan işçi arkadaşlarımıza yapılan baskı her geçen gün yoğunluğunu arttırıyor.

Arkadaşlarımız, yasalarca kendilerine tanınmış en doğal hak olan özgürce sendika seçme hakkını kullanamadıkları gibi, zorla sarı sendikalara üye yapılmaya çalışılmaktadırlar.

Uğraşımızı yazımızı yayınlayarak desteklemeniz, şimdilik en güzel ve en yararlı yardım olacaktır.

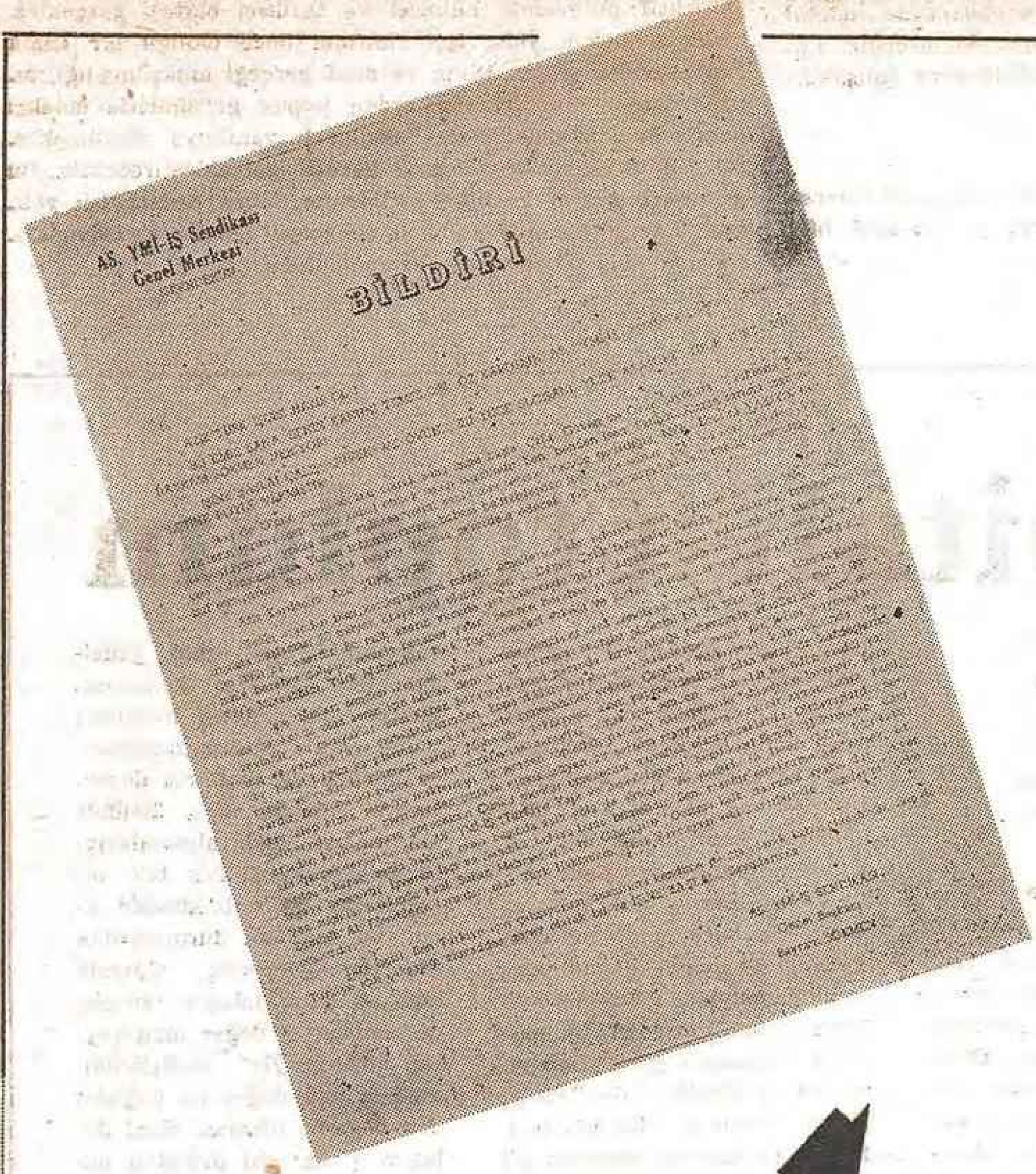
Saygılarımızı ve dostluğumuzu iletiriz,

Emperyalist uşakları işçilerimizin cebine yine el attı

Uluslararası ve yerli kapitalistlerin işçilerimizin başına tünetmiş olduğu sarı sendika liderlerinden Halil Tunç ve bağlı bulunduğu işçi sınıfı düşmanı gerici Türk.İş takımı, Türkiye'de silah sanayii kuruluncaya dek işçilerin ücretlerinden asgari 5 lira kesilmesini istemiş ve bu yolda karar çıkartmış.

Halil Tunç ve çetesinin emperyalistlere ve yerli ortaklarına hizmet ettikleri bir kez daha açıkça bellidir. Emperyalist silah fabrikatörleri yıllar yılı Türkiyeyi silahlanmaya teşvik ediyorlardı. Yabancı sömürücüler Türkiyede uçak, tank vb. fabrikası açmak ve halkımızı daha çok sömürmek için uğraşıp duruyorlardı. Kıbrıs meselesinin bu duruma gelmesiyle silahlandırma planları iyice dayatıldı. Amaç açıktır: emperyalizm hem halkları birbirine düşman etmek, ve onları ezmek hem de emekçiler üzerinde ki sömürülerini artırmak istiyor. İşte Halil Tunç da bu çıkarlara hizmet ettiğini bir kez daha ispatladı... Yabancı tekellerin, istilacı emperyalist güçlerin ve ortaklarının silah sanayii yatırımları yetmiyormuş gibi bu sermayenin de bir kısmını işçilerimizden toplayacaklar. Ve işçilerden toplanan paralarla işçileri daha çok sömürecekler...

Basit bir hesapla, diyelim; 1 milyon işçiden günde *en az* 5 TL kesilse, yılda 2milyar, beş yılda ise 10 milyar lira eder... Ve işçilerin doğrudan doğruya cebinden çıkan bu servet, gene işçiler aleyhine, emperyalistler çıkarına kullanılacaktır...

AS. YMİ-İŞ Sendikası
Genel Merkezi

BİLDİRİ

Sömürücüler duysun: Iskenderun dosyasını kapatmayacağız

İskenderun Demir Çelik Fabrikası (İSDEMİR) inşaatında çalışan 15 bin yapı işçisine karşı aralıksız sürdürülen baskı ve tahakküm KİTLE'nin bu sayfalarında defalarca yer almış, gangster sendikaların, patron - müteahhitlerin içyüzü defalarca teşhir edilmiştir. Bugün sosyal demokrat maskeli Yol İş Federasyonu'nun imzaladığı toplu sözleşme ile İSDEMİR DOSYASI kapanmış gibi gösterilmek istenmektedir. Oysa Kıbrıs olaylarını da fırsat bilen sömürücüler çetesi hâlâ İSDEMİR işçileri üzerindeki hunhar baskılarını sürdürmektedirler. İmzalanan sözleşme —tıpkı bir önceki gibi— rafa kaldırılmıştır. Devrimci işçi kıyımı sürmekte, sömürücülere hizmet etmeyen işçi önderleri işçilerden tecrit edilmektedir. Kısacası İSDEMİR DOSYASI kapanmamıştır. Ülkemizin bütün ilerici - devrimci güçleri ve onların sözcüsü KİTLE, İSDEMİR DOSYASI'nı küllendirmek isteyenlere bu fırsatı vermeyecektir.

İşte AS YM İŞ'in ihanet belgesi

Üstte tamamının, sağda ise en ilgi çekici yerinin klişesini yayınladığımız bu bildiri İSDEMİR işçilerinin 15 — 16 Haziran günleri giriştikleri direniş sırasında, işçileri, müteahhit — patronlara satan AS YM İŞ Sendikasının Genel Başkanı Bayram Sökmen tarafından yayınlanmış ve bütün İSDEMİR işçilerine dağıtılmıştır. İşçilerin en küçük bir can güvenliğinin olmadığı, yüzlerce metre yukarıdan düşüp parçalananlar yerde cançekişirken, bellerine alelacele emniyet kemeri bağlanıp tazminattan kurtulunduğu, pazar ve tatil yevmiyelerinin ödenmesi şöyle dursun, bu haklarını isteyen işçilerin kapı dışarı edildiği, günlük iş süresinin 10 saat olduğu ve sık sık 12 saata ulaştığı bir işyerinde, bu şartları değiştirmek üzere, demokratik haklarını kullanıp, direnişe geçerek işi durduran işçilere bir yandan polis — jandarma terörü ile yılgınlık verilirken bir yandan da sermaye uşağı sendikacılar işte böyle bildiriler yayınlıyor ve onların bu şartlarla işbaşı yapmalarını istiyorlardı.

...da olsa mücadele edecek güç ...la...

...kardeşim! Aziz TÜRK İŞÇİSİ!

Senin arandan bazı kardeşlerimizi menfur emellerine alet ederek senin milletine bir gün ... imalata başlaması 20 milyon liraya mal olacak olan 3. Demir Çelik fabrikaları, senin torunlarına bıraka... ğın milli bir eserdir. Bu milli eserin vücude getirilmesinde gurur duyulacak iftihar edilecek bir husus seninle beraber çalışan, seninle beraber yatan, seninle beraber yemek yiyen, senin öz kardeşin, senin abin, Türk Müteahhidi, Türk Mühendisi, Türk Teknisyenleri erkeği ve kadını olarak can siperane çalışmaktadır.

İşte, bunları senden olmıyan vatan hainine kendisini sana sendikacı maskesi ve kisvesi altında tanıtma çabasında olan senin için haktan dem vuran kominist anarşist piçlerini bil ve tanı! Bu senin milli görevindir. Bu manyaklar, seni Keban barajında, Boru hattında, İzmir Aliağa rafinesinde emellerine alet etmiş ve yabancı firma müteahhitlerinden, kopardıkları paralarla aç midelerine senin alın terini koymuşlardır Fakat bugün karşılarında korkak ecnebi müteahhitler yoktur. Çağdaş Türkiyenin kalkınmasında namuslu ve cesur İş adamları vardır. Mühendis, teknisyen, atom yapma idealinde olan senin öz kardeşlerin vardır. Bu kominist piçleri menfur emellerine muvaffak olmak için senden, senin alın terinden maddi yardım talep etmiş, teberrü makbuzları ile senden topladığı paraları Harbiyelerde fahişelerle yemiştir. Senin safiyetinden, senin mertliğinden istifade etmek istiyen bu sersem manyakların kısa bir zaman sonra nasıl ortadan kaybolduğunu göreceksin Çünkü menfur emelierine muvaffak olamıyacaklardır. Olmamışlardır. Senin gerçek temsilcin olan AS. YMİ-İŞ (Türkiye Yapı ve İnşaat İşçileri Sendikası) Senin. işvereninin elini dostça sıkarak, senin hakkını masa başında sulh yolu ile almıştır. Ve alacaktır. 3. Demir Çelik fabrikaları inşaatı bitecektir İşveren İşçi ve Sendika üçlüsü bunu bilmelidir. Seni menfur emellerine alet etmek istiyen suçlular hakkında Fatih Sultan Mehmet gibi bir Cihangire "Oturma kalk, hasmınla ayakta dur.,, diyen Zembilli Ali Efendilerin torunları olan Türk Hakiminin, Türk Savcısının adil kararları ile cezalarını çekeceklerdir.

Türk İşçisi! Ben Türkiye için çalışıyorum dusturunu kendime parola olarak kabul etmişimdir. Se... ...ürkiye için çalışmağı mukaddes görev olarak bil ve İŞİNE BAŞLA!... Saygılarımla....

Bir yapı işçisi Yol İş Federasyonundan hesap soruyor

İskenderun Demir Çelik İnşaatında çalışan; 16 Haziran günü büyük bir miting yapan; daha sonra 18 Haziran günü iş kanunundan doğan haklarını almak için direnişe geçen ve haklı direnişi altı gün yiğitçe sürdüren; polisin, sarı Çelik İş ve sarı AS YM İŞ Sendikalarının, MHP'li komandoların saldırılarına uğrayan; 150 yaralı, 6 koma halinde ağır yaralı, 150 gözaltı, 40 tutuklu veren; bu ağır baskı altında şimdilik — iç sorunlarını da gözönüne alıp.susmasını bilen 14 bin İSDEMİR işçisini satan bir sendika var ya... Hah, işte o, kendini sosyal demokrat sendika diye yutturmaya kalkan Yol İş Federasyonu'nun ta kendisidir.

Şimdi bu Yol İş Federasyonu'na sorarız 1970—1974 döneminde hiç kimsenin haberi olmadan imzalanmış ve *asla uygulanmamış* olan toplu iş sözleşmesini yapan AS YM İŞ Sendikası hangi federasyonunun üyesidir?

Haydi, diyelim ki Yol İş Federasyonu bu sarı çetenin ne yaptığını bilmiyordu; 16 Haziran 1974 gününden sonraki büyük olaylardan sonra sarı AS YM İŞ'in işverenlerden aldığı rüşvet mektuplarının fotokopileri gazetelerde yayınlandı ve bu güne kadar da tekzip edilmedi, susup oturan Yol İş Federasyonu bu sarı şebekenin suç ortağı değil midir?

Bu da yetmezmiş gibi AS YM İŞ'in eski sözleşmesinin üstüne bir ikinci kambur gibi oturtulan ve bizzat Yol İş Federasyonu tarafından imzalanan ve 1976 Temmuz'una kadar geçerli olduğu iddia edilip ve halen *hiç bir maddesi uygulanmayan* yeni sözleşmenin hesabını Yol İş Federasyonu verebilecek midir?

Öyleyse suçluyor ve soruyoruz:

Yol İş Federasyonu'nun 14 bin yapı işçisinin haberi bile olmadan imzalanan sözleşme neden uygulanmıyor? Neden İSDEMİR'in inşaat işçileri gene günde 10—11 saat çalışıyor? Neden gene pazar yevmiyeleri ve fazla mesailer ödenmiyor? Neden işbaşı yapan işçi SSK'na geç kaydediliyor? Neden gene ücretler bordroda düşük gösterilip SSK pirimleri ve vergiler eksik ödeniyor? Neden tantanalarla İskenderun'a gelen Halit Mısırlıoğlu ve İskenderun Şubesi yöneticileri işçinin karşısına çıkmıyorlar?

Dinle Mısırlıoğlu;

İSDEMİR Şantiyelerinde çalışan işçiler ve onlarla kaynaşmış olan işçi sınıfı sosyalistleri yine haklı direnişlerini sürdürecekler, bundan ne senin, ne sana bağlı sarı çetelerin ne de esas patronunun Finans Kapital uydusu müteahhit ve taşaronların hiç mi hiç şüphesi olmasın...

Kasım Yetkin
Yapı işçisi